

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

αριθ. 316/98/COL

της 4ης Νοεμβρίου 1998

για τη δέκατη τέταρτη τροποποίηση των διαδικαστικών και κανονιστικών κανόνων στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων

Η ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΖΕΣ

τροποποίησε ως ακολούθως τους διαδικαστικούς και κανονιστικούς κανόνες στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων ⁽¹⁾, που θεσπίστηκαν στις 19 Ιανουαρίου 1994 ⁽²⁾, όπως τροποποιήθηκαν τελευταία στις 4 Μαρτίου 1998 ⁽³⁾:

1. προστίθεται το νέο κεφάλαιο 25 «Κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα»·
2. με την επιφύλαξη των μεταβατικών ρυθμίσεων που προβλέπονται στο τμήμα 25.6 παράγραφοι 5 και 6 του νέου κεφαλαίου 25, τα ισχύοντα σήμερα κεφάλαια 25-28 διαγράφονται·
3. προστίθεται το νέο τμήμα 33.2 Επιτόκιο αναφοράς·
4. προστίθεται το νέο παράρτημα X «Καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης μιας επενδυτικής ενίσχυσης»·
5. προστίθεται το νέο παράρτημα XI «Ενισχύσεις για την αντιστάθμιση πρόσθετων δαπανών για μεταφορές σε περιοχές που μπορούν να υπαχθούν στην παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ), βάσει του κριτηρίου της δημογραφικής πυκνότητας»·
6. προστίθεται το νέο παράρτημα XII «Μέθοδος υπολογισμού των ανώτατων ορίων του πληθυσμού που καλύπτεται από την παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ)»·
7. Το τμήμα 13.4 τροποποιείται όπως αναφέρεται κατωτέρω.

⁽¹⁾ Εφεξής «κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις»

⁽²⁾ ΕΕ L 231 της 3.9.1994, σ. 1· συμπλήρωμα ΕΟΧ στην ΕΕ 32 της 3.9.1994.

⁽³⁾ ΕΕ L 120 της 23.4.1998, σ. 27· συμπλήρωμα ΕΟΧ στην ΕΕ 16 της 23.4.1998.

«ΜΕΡΟΣ VI

ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

25. ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ⁽¹⁾25.1. *Εισαγωγή*

1. Οι ενισχύσεις που αποτελούν αντικείμενο των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών “περιφερειακές ενισχύσεις” διαφέρουν από τις άλλες κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων (όπως οι ενισχύσεις για Ε και Α, για την προστασία του περιβάλλοντος ή για τις επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες) στο βαθμό που προορίζονται για συγκεκριμένες περιοχές και έχουν ως αποκλειστικό σκοπό την ανάπτυξη αυτών των περιοχών ⁽²⁾.
2. Οι περιφερειακές ενισχύσεις αποσκοπούν στην ανάπτυξη μειονεκτούσων περιοχών μέσω στήριξης των επενδύσεων και της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης σε ένα πλαίσιο διατηρήσιμης οικονομικής ανάπτυξης. Ευνοούν την επέκταση, τον εκσυγχρονισμό και τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων σε μειονεκτούσες περιοχές, καθώς και την εγκατάσταση νέων επιχειρήσεων σε αυτές. Για να προωθηθεί η ανάπτυξη αυτών των περιοχών και να περιοριστούν οι δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις από ενδεχόμενες μετεγκαταστάσεις, οι ενισχύσεις πρέπει να χορηγούνται υπό τον όρο ότι οι επενδύσεις και οι θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν θα διατηρηθούν επί ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα στη μειονεκτούσα περιοχή.
3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι ενισχύσεις αυτές μπορούν να μην επαρκούν να ενεργοποιήσουν μια διαδικασία περιφερειακής ανάπτυξης εάν η σχετική περιοχή αντιμετωπίζει ιδιαίτερα σοβαρά μειονεκτήματα. Στις περιπτώσεις αυτές και μόνο, οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να συμπληρώνονται με ενισχύσεις λειτουργίας.
4. Η Εποπτεύουσα Αρχή θεωρεί ότι οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν να παίξουν αποτελεσματικά το ρόλο που τους έχει ανατεθεί και επομένως δικαιολογούν τις επακόλουθες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, υπό τον όρο όμως ότι υπόκεινται σε ορισμένες αρχές και κανόνες. Η κυριότερη από τις αρχές αυτές είναι ο έκτακτος χαρακτήρας του εν λόγω μέτρου, σύμφωνα με το πνεύμα και το γράμμα του άρθρου 61 της συμφωνίας ΕΟΧ.
5. Στην πραγματικότητα, η χρησιμοποίηση αυτών των ενισχύσεων στον ΕΟΧ είναι δυνατή μόνο σε περιορισμένη κλίμακα και στις πλέον μειονεκτούσες περιοχές. Εάν γενικευόνταν και γίνονταν κανόνας, οι ενισχύσεις αυτές θα έπαυαν να αποτελούν κίνητρο και οι οικονομικές τους επιπτώσεις θα εξουδετερώνονταν. Θα νόθευαν ταυτόχρονα τη λειτουργία των δυνάμεων της αγοράς και θα μείωναν την αποτελεσματικότητα της ενιαίας αγοράς.

25.2. *Πεδίο εφαρμογής*

1. Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ θα εφαρμόσει τις παρούσες κατευθυντήριες αρχές στις περιφερειακές ενισχύσεις που χορηγούνται σε κάθε οικονομικό τομέα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας ΕΟΧ και στις αρμοδιότητες της εποπτεύουσας αρχής. Επιπλέον, ορισμένοι από τους καλυπτόμενους τομείς διέπονται επίσης από κανόνες που εφαρμόζονται ειδικά στους τομείς αυτούς ⁽³⁾.
2. Παρέκκλιση από τη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων που προβλέπεται από το άρθρο 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ επιτρέπεται, όσον αφορά τις περιφερειακές ενισχύσεις, μόνον εάν μπορεί να διασφαλισθεί η ισορροπία μεταξύ των στρεβλώσεων που προκαλούν οι ενισχύσεις αυτές στον ανταγωνισμό και των πλεονεκτημάτων τους για την ανάπτυξη μιας μειονεκτούσας περιοχής ⁽⁴⁾. Είναι πιθανό ότι τα πλεονεκτήματα των ενισχύσεων θα σταθμίζονται διαφορετικά ανάλογα με την εφαρμοζόμενη παρέκκλιση και ότι οι επιπτώσεις τους στον ανταγωνισμό θα είναι δυσμενέστερες στις περιπτώσεις του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) από ό,τι σε εκείνες που εμπίπτουν στο άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) ⁽⁵⁾.

3. Οι ενισχύσεις ad hoc ⁽⁶⁾ σε μεμονωμένες επιχειρήσεις, ή οι ενισχύσεις που περιορίζονται σε ένα μόνο τομέα δραστηριότητας, ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά, ενώ είναι πιθανό ότι περιορισμένες θα είναι και οι επιπτώσεις τους στην περιφερειακή ανάπτυξη. Παρόμοιες ενισχύσεις εντάσσονται συνήθως στο πλαίσιο ειδικών ή τομεακών βιομηχανικών πολιτικών και συχνά αποκλίνουν από το πνεύμα της πολιτικής των περιφερειακών ενισχύσεων ⁽⁷⁾. Η πολιτική αυτή πρέπει να παραμένει πάντα ουδέτερη ως προς την κατανομή των παραγωγικών πόρων μεταξύ διαφόρων οικονομικών τομέων και δραστηριοτήτων. Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ εκτιμά ότι, μέχρις αποδείξεως του αντιθέτου, οι ενισχύσεις αυτές δεν πληρούν τις απαιτήσεις της προηγούμενης παραγράφου ⁽⁸⁾.
4. Κατά συνέπεια, οι παρεκκλίσεις αυτές χορηγούνται καταρχήν μόνο υπέρ πολυτομεακών και ανοικτών καθεστώτων ενισχύσεων, που αφορούν δεδομένη περιοχή και καλύπτουν το σύνολο των επιχειρήσεων στους ενδιαφερόμενους τομείς.

25.3. Προσδιορισμός των περιοχών

1. Για την υπαγωγή των καθεστώτων ενισχύσεων σε μία από τις εν λόγω παρεκκλίσεις, οι σχετικές περιοχές πρέπει να πληρούν τους όρους που προβλέπονται για τη χορήγηση των παρεκκλίσεων. Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ εξακριβώνει με προκαθορισμένα κριτήρια ανάλυσης εάν πληρούνται οι όροι αυτοί.
2. Λαμβανομένου υπόψη του έκτακτου χαρακτήρα των περιφερειακών ενισχύσεων, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ εκτιμά, εκ πρώτης όψεως, ότι η συνολική έκταση των ενισχυόμενων περιοχών στα κράτη της ΕΖΕΣ πρέπει να παραμένει μικρότερη από την έκταση των μη ενισχυόμενων περιοχών. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι η συνολική κάλυψη των περιφερειακών ενισχύσεων στην Κοινότητα πρέπει να παραμένει κάτω από το 50 % συνολικού πληθυσμού της ΕΖΕΣ. Κατά τον προσδιορισμό του συνολικού ανώτατου ορίου του πληθυσμού για τα κράτη της ΕΖΕΣ, η Εποπτεύουσα Αρχή θα λαμβάνει κατάλληλα υπόψη, σύμφωνα με την αρχή της ομοιόμορφης εφαρμογής και ερμηνείας των κανόνων του ΕΟΧ για τις κρατικές ενισχύσεις, τα συνολικά ανώτατα όρια κάλυψης του πληθυσμού που εφαρμόζονται στις περιφερειακές ενισχύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
3. Εφόσον οι εν λόγω δύο παρεκκλίσεις αφορούν περιφερειακά προβλήματα διαφορετικού χαρακτήρα και έντασης, μέσα στο πλαίσιο της συνολικής κάλυψης των ενισχύσεων που αναφέρεται στην παράγραφο 2 πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στις περιοχές στις οποίες η κατάσταση είναι οξύτερη.
4. Ο προσδιορισμός των επιλέξιμων για τη χορήγηση ενισχύσεων περιοχών πρέπει επομένως να οδηγεί σε μια γεωγραφική συγκέντρωση σύμφωνη με τις αρχές που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3.

Η παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ

5. Το άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) προβλέπει ότι δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με τη λειτουργία της συμφωνίας ΕΟΧ οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση. Όπως έκρινε το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, "η χρησιμοποίηση των όρων 'ασυνήθως' και 'σοβαρή' στην εξαίρεση του στοιχείου α) καταδεικνύει ότι αυτή αφορά μόνο περιοχές στις οποίες η οικονομική κατάσταση είναι εξαιρετικά δυσμενής σε σχέση με το σύνολο της Κοινότητας" ⁽⁹⁾.
6. Κατά συνέπεια, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ κρίνει, ακολουθώντας μια πάγια προσέγγιση, ότι οι προϋποθέσεις πληρούνται εάν η περιοχή, η οποία αντιστοιχεί στη γεωγραφική μονάδα επιπέδου NUTS ⁽¹⁰⁾ II, έχει ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) ανά κάτοικο, μετρούμενο σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ), χαμηλότερο από το 75 % του μέσου όρου στον ΕΟΧ ⁽¹¹⁾. Το ΑΕΠ σε ΜΑΔ κάθε περιοχής και ο μέσος όρος στον ΕΟΧ που χρησιμοποιούνται στην ανάλυση πρέπει να υπολογίζονται με βάση το μέσο όρο των τριών τελευταίων ετών για το οποία υπάρχουν διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία. Τα μεγέθη αυτά υπολογίζονται βάσει στοιχείων που παρέχει η Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή κάθε άλλη επίσημη πηγή στατιστικών στοιχείων.

Η παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συμφωνίας EOX

7. Αντίθετα με το στοιχείο α), όπου η υπό εξέταση κατάσταση προσδιορίζεται επακριβώς και τυπικά, το στοιχείο γ) του άρθρου 61 παράγραφος 3 αφήνει περισσότερα περιθώρια για τον προσδιορισμό των προβλημάτων μιας περιοχής που μπορούν να αντιμετωπιστούν με ενισχύσεις. Στην περίπτωση του στοιχείου αυτού, οι δείκτες δεν περιορίζονται επομένως κατ' ανάγκη στο βιοτικό επίπεδο ή στην απασχόληση. Αφετέρου, το οικείο κράτος της ΕΖΕΣ μπορεί να αποτελεί το κατάλληλο πλαίσιο για την αξιολόγηση αυτών των προβλημάτων.
8. Στην υπόθεση 248/84 (βλέπε υποσημείωση 9), το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφάνθηκε σχετικά με τα δύο αυτά θέματα (φάσμα αντιμετωπιζόμενων προβλημάτων και πλαίσιο αναφοράς της ανάλυσης), ως ακολούθως: "Αντίθετα, η εξαίρεση που προβλέπει το άρθρο 92 παράγραφος 2 στοιχείο γ) έχει ευρύτερο περιεχόμενο, καθόσον επιτρέπει την ανάπτυξη ορισμένων περιοχών, χωρίς να περιορίζεται από τις οικονομικές προϋποθέσεις του στοιχείου α), υπό τον όρο ότι οι ενισχύσεις που προορίζονται για τις περιοχές αυτές 'δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον'. Η διάταξη αυτή παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία να εγκρίνει ενισχύσεις που αποβλέπουν στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης των περιοχών ενός κράτους μέλους, οι οποίες μειονεκτούν σε σχέση προς τον εθνικό μέσο όρο".
9. Οι περιφερειακές ενισχύσεις που καλύπτονται από την παρέκκλιση του στοιχείου γ) πρέπει ωστόσο να εντάσσονται στο πλαίσιο μιας συνεκτικής περιφερειακής πολιτικής του κράτους της ΕΖΕΣ και να τηρούν τις αρχές της γεωγραφικής συγκέντρωσης που αναφέρονται ανωτέρω. Στο βαθμό που προορίζονται για περιοχές λιγότερο μειονεκτούσες σε σχέση με εκείνες του στοιχείου α), οι εν λόγω ενισχύσεις έχουν, ακόμη περoσσότερο από τις προηγούμενες, έκτακτο χαρακτήρα και γίνονται δεκτές σε πολύ περιορισμένο βαθμό. Υπό τις συνθήκες αυτές, μόνο μικρό μέρος της εθνικής επικράτειας ενός κράτους της ΕΖΕΣ μπορεί, εκ πρώτης όψεως, να λαμβάνει ενισχύσεις του είδους αυτού. Για το λόγο, αυτό, η κάλυψη του πληθυσμού των περιοχών που εμπίπτουν στο άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50 % του εθνικού πληθυσμού που δεν καλύπτεται από την παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) ⁽¹²⁾.
10. Αφετέρου, το γεγονός ότι η φύση αυτών των ενισχύσεων επιτρέπει να ληφθούν υπόψη οι εθνικές ιδιαιτερότητες ενός κράτους της ΕΖΕΣ δεν καθιστά λιγότερο αναγκαία την εξέταση των ενισχύσεων υπό το πρίσμα του κοινού συμφέροντος των συμβαλλομένων μερών στη συμφωνία EOX. Ο προσδιορισμός των περιοχών που είναι επιλέξιμες για τη χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων σε κάθε κράτος της ΕΖΕΣ πρέπει επομένως να εντάσσεται σε ένα πλαίσιο που θα εξασφαλίζει τη γενική συνοχή της διαδικασίας στο επίπεδο του EOX ⁽¹³⁾.
11. Για να δοθούν στις εθνικές αρχές επαρκή περιθώρια ελιγμού κατά τον προσδιορισμό των επιλέξιμων περιοχών χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η αποτελεσματικότητα του ελέγχου που ασκεί η Εποπτεύουσα Αρχή στις ενισχύσεις αυτές και η ισότιμη μεταχείριση όλων των κρατών του EOX, ο προσδιορισμός των περιοχών που μπορούν να τύχουν της παρέκκλισης του στοιχείου γ) περιλαμβάνει δύο στάδια:
 - καθορισμός από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ ενός ανώτατου ορίου κάλυψης των ενισχύσεων αυτών ανά χώρα,
 - επιλογή των επιλέξιμων περιοχών.

Το δεύτερο σκέλος της διαδικασίας διέπεται από διαφανείς κανόνες, είναι όμως αρκετά ευέλικτο ώστε να λαμβάνει την ποικιλία των καταστάσεων που μπορούν να δικαιολογήσουν την εφαρμογή της παρέκκλισης. Το ανώτατο όριο κάλυψης των ενισχύσεων έχει ως στόχο να δώσει την αναγκαία ευελιξία στον προσδιορισμό των επιλέξιμων περιοχών, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ισότητα μεταχείρισης που απαιτεί η αποδοχή των ενισχύσεων αυτών από την άποψη της ΕΖΕΣ.
12. Για να εξασφαλίσει τον αποτελεσματικό έλεγχο των περιφερειακών ενισχύσεων, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ καθορίζει για κάθε κράτος της ΕΖΕΣ ανώτατα όρια κάλυψης του πληθυσμού στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων επιλέξιμων βάσει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) σε κάθε κράτος της ΕΖΕΣ. Για τον καθορισμό αυτών των

ανώτατων ορίων, και για να εξασφαλίσει τη συνοχή με την προσέγγιση που εφαρμόζεται στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η Εποπτεύουσα Αρχή λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις του ανώτατου ορίου πληθυσμιακής κάλυψης των περιφερειακών ενισχύσεων που καθορίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, και μεριμνά ώστε το συνολικό ανώτατο όριο κάλυψης των περιφερειακών ενισχύσεων βάσει του στοιχείου α) ή γ) του άρθρου 61 παράγραφος 3, που εφαρμόζεται στο σύνολο των χωρών της ΕΖΕΣ και εκφράζεται σε ποσοστό του πληθυσμού, να μην υπερβαίνει σε καμία περίπτωση το αντίστοιχο ανώτατο όριο που εφαρμόζεται σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η μέθοδος προσδιορισμού των ανώτατων ορίων σε κάθε κράτος της ΕΖΕΣ περιγράφεται στο παράρτημα ΧΙΙ των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.

13. Βάσει του άρθρου 1 παράγραφος 3 του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί εποπτείας και Δικαστηρίου, τα κράτη της ΕΖΕΣ κοινοποιούν στην Εποπτεύουσα Αρχή τη μεθοδολογία και τους ποσοτικούς δείκτες που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν για τον προσδιορισμό των επιλέξιμων για περιφερειακές ενισχύσεις περιοχών, καθώς, και τον κατάλογο με τις περιοχές του προτείνουν να υπαχθούν στην παρέκκλιση του στοιχείου γ) και τις αντίστοιχες εντάσεις ενισχύσεων⁽¹⁴⁾. Τα ποσοστά του πληθυσμού των περιοχών αυτών δεν μπορούν να υπερβαίνουν το ανώτατο όριο κάλυψης για τους σκοπούς της παρέκκλισης του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ).
14. Η μεθοδολογία αυτή πρέπει να πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - να είναι αντικειμενική,
 - να επιτρέπει τη μέτρηση των αποκλίσεων στην κοινωνικοοικονομική κατάσταση των εξεταζόμενων περιοχών στο ενδιαφερόμενο κράτος της ΕΖΕΣ, και τον εντοπισμό ιδίως των πλέον σημαντικών διαφορών,
 - η παρουσίασή της πρέπει να είναι σαφής και αναλυτική ώστε να επιτρέπει στην Εποπτεύουσα Αρχή να εκτιμήσει την ορθότητά της.
15. Οι δείκτες πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - ο αριθμός τους, συμπεριλαμβανομένων τόσο των απλών δεικτών όσο και των συνδυασμών δεικτών, πρέπει να περιορίζεται σε πέντε,
 - πρέπει να είναι αντικειμενικοί και κατάλληλοι για την εξέταση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης των περιοχών,
 - πρέπει να βασίζονται είτε σε στατιστικές σειρές σχετικά με τους δείκτες που χρησιμοποιούνται σε μια περίοδο που καλύπτει τουλάχιστον τα τρία τελευταία έτη πριν την κοινοποίηση ή, εάν δεν υπάρχουν κατάλληλες στατιστικές σε ετήσια βάση, να προκύπτουν από την τελευταία έρευνα που πραγματοποιήθηκε,
 - πρέπει να έχουν καταρτιστεί από αξιόπιστες στατιστικές πηγές.
16. Ο κατάλογος των περιοχών πρέπει να πληροί τα ακόλουθα κριτήρια:
 - οι περιοχές αντιστοιχούν στο επίπεδο NUTS III ή, υπό κατάλληλες συνθήκες, σε διαφορετική ομοιογενή γεωγραφική μονάδα. Κάθε κράτος της ΕΖΕΣ μπορεί να παρουσιάζει μόνο έναν τύπο γεωγραφικής μονάδας,
 - οι προτεινόμενες μεμονωμένες περιοχές ή ομάδες περιοχών που γειτονεύουν μεταξύ τους πρέπει να σχηματίζουν συμπαγείς ζώνες, καθεμία από τις οποίες πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον 100 000 κατοίκους. Εάν ο αριθμός των κατοίκων των περιοχών είναι μικρότερος, για τον υπολογισμό του ποσοστού κάλυψης του πληθυσμού θα λαμβάνεται υπόψη ο πλασματικός αριθμός των 100 000 κατοίκων. Εξαιρεση στον κανόνα αυτό αποτελούν οι περιοχές σε επίπεδο NUTS III με λιγότερους από 100 000 κατοίκους, οι νήσοι και οι υπόλοιπες περιοχές με ανάλογη γεωγραφική απομόνωση⁽¹⁵⁾,
 - ο κατάλογος των περιοχών καταρτίζεται βάσει των δεικτών που αναφέρονται στο τμήμα 25.3 παράγραφος 14. Οι προτεινόμενες περιοχές πρέπει να παρουσιάζουν, ως προς έναν από τους δείκτες που χρησιμοποιείται στη μέθοδο, σημαντική απόκλιση (ίση με το ήμισυ της τυπικής απόκλισης) από το μέσο όρο των δυνητικά επιλέξιμων βάσει της παρέκκλισης του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) περιοχών του οικείου κράτους της ΕΖΕΣ.

17. Περιοχές με μικρή δημογραφική πυκνότητα:
- εντός του αναφερόμενου στην παράγραφο 12 ανώτατου ορίου για κάθε κράτος της ΕΖΕΣ, η εν λόγω παρέκκλιση μπορεί επίσης να εφαρμοστεί στις περιοχές στις οποίες η δημογραφική πυκνότητα είναι μικρότερη των 12,5 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ⁽¹⁶⁾.

25.4. **Στόχος, μορφή και ύψος της ενίσχυσης**

1. Οι περιφερειακές ενισχύσεις έχουν ως στόχο είτε την πραγματοποίηση παραγωγικών επενδύσεων (αρχικές επενδύσεις), είτε τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης σχετιζόμενων με επενδύσεις. Η μέθοδος αυτή δεν ευνοεί ούτε το συντελεστή κεφάλαιο ούτε το συντελεστή εργασία.
2. Για να εξασφαλιστεί ότι οι ενισχυόμενες παραγωγικές επενδύσεις είναι βιώσιμες και υγιείς, η συμμετοχή του δικαιούχου ⁽¹⁷⁾ στη χρηματοδότησή τους πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον στο 25 %.
3. Η μορφή της ενίσχυσης ποικίλλει: επιχορήγηση, δάνειο με χαμηλό επιτόκιο ή με επιδότηση επιτοκίου, κρατική εγγύηση ή απόκτηση με ευνοϊκούς όρους συμμετοχής του δημοσίου, φορολογική απαλλαγή, μείωση εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, παροχή αγαθών και υπηρεσιών με προτιμιακούς όρους.
4. Εξάλλου, τα καθεστώτα ενισχύσεων πρέπει να προβλέπουν ότι η αίτηση για χορήγηση ενίσχυσης υποβάλλεται πριν την έναρξη εκτέλεσης των σχεδίων.
5. Το ύψος των ενισχύσεων προσδιορίζεται ως ένταση σε σχέση με το κόστος αναφοράς (βλέπε παραγράφους 8, 9, 10, 11 και 24).

Ενισχύσεις για αρχικές επενδύσεις

6. Ως αρχική επένδυση νοείται η επένδυση παγίου κεφαλαίου για τη δημιουργία νέας εγκατάστασης, την επέκταση υφιστάμενης εγκατάστασης ή την εκκίνηση δραστηριότητας που συνεπάγεται θεμελιώδη αλλαγή στο προϊόν ή στη μέθοδο παραγωγής υφιστάμενης εγκατάστασης (εξορθολογισμός, διαφοροποίηση ή εκσυγχρονισμός) ⁽¹⁸⁾.
7. Ως αρχική επένδυση μπορεί να θεωρηθεί επίσης η αγορά εγκατάστασης που έχει κλείσει ή που θα είχε κλείσει χωρίς την εξαγορά αυτή, εκτός εάν η εν λόγω εγκατάσταση ανήκει σε μια επιχείρηση που αντιμετωπίζει προβλήματα. Πράγματι, στην τελευταία αυτή περίπτωση, η ενίσχυση για την εξαγορά της εγκατάστασης ενδέχεται να περιέχει ένα πλεονέκτημα υπέρ της προβληματικής επιχείρησης, το οποίο πρέπει να εξεταστεί σύμφωνα με τις διατάξεις των κατευθυντήριων γραμμών για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση επιχειρήσεων που αντιμετωπίζουν προβλήματα.
8. Η ενίσχυση για αρχική επένδυση υπολογίζεται ως ποσοστό της αξίας της επένδυσης. Η αξία αυτή καθορίζεται βάσει ενός ομοιόμορφου συνόλου δαπανών (πρότυπη βάση υπολογισμού) που αντιστοιχούν στα ακόλουθα στοιχεία της επένδυσης: γήπεδα, κτίρια και εξοπλισμός ⁽¹⁹⁾.
9. Σε περίπτωση εξαγοράς, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη αποκλειστικά το κόστος εξαγοράς αυτών των στοιχείων ενεργητικού ⁽²⁰⁾, (η συναλλαγή πρέπει να γίνεται με τους όρους που επικρατούν στην αγορά). Τα στοιχεία ενεργητικού για τα οποία έχει ήδη χορηγηθεί ενίσχυση πριν την εξαγορά πρέπει να αφαιρούνται.
10. Οι επιλέξιμες δαπάνες μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν ορισμένες κατηγορίες επενδύσεων σε άυλα στοιχεία ενεργητικού, μέχρις ανώτατου ποσοστού 25 % της πρότυπης βάσης υπολογισμού στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων ⁽²¹⁾.
11. Πρόκειται αποκλειστικά για δαπάνες που σχετίζονται με μεταφορά τεχνολογίας μέσω της απόκτησης:
 - διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας,
 - αδειών εκμετάλλευσης ή τεχνικών γνώσεων που καλύπτονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας,
 - τεχνικών γνώσεων που δεν καλύπτονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

12. Οι επιλέξιμες επενδύσεις σε άυλα στοιχεία ενεργητικού θα υπόκεινται στους όρους που είναι αναγκαίοι για να διασφαλίζεται ότι παραμένουν στην περιοχή που λαμβάνει τις περιφερειακές ενισχύσεις και ότι, κατά συνέπεια, τα στοιχεία αυτά δεν αποτελούν αντικείμενο μεταφοράς προς όφελος άλλων περιοχών που δεν είναι επιλέξιμες για τη χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων. Για το σκοπό αυτό, τα επιλέξιμα άυλα στοιχεία ενεργητικού πρέπει:
- να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην εγκατάσταση που λαμβάνει την περιφερειακή ενίσχυση,
 - να θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού,
 - να αποκτώνται από τρίτους με τους όρους που εφαρμόζονται στην αγορά,
 - να περιλαμβάνονται στο ενεργητικό της επιχείρησης και να παραμένουν στην εγκατάσταση που λαμβάνει την περιφερειακή ενίσχυση για πενταετή τουλάχιστον περίοδο.
13. Οι ενισχύσεις που κοινοποιούν τα κράτη της ΕΖΕΣ πρέπει κανονικά να εκφράζονται σε ακαθάριστους όρους, δηλαδή προ φόρων.
14. Για να καταστήσει συγκρίσιμες μεταξύ τους τις διάφορες μορφές ενισχύσεων αφενός και, αφετέρου, τις εντάσεις των ενισχύσεων μεταξύ κρατών της ΕΖΕΣ, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ μετατρέπει τις ενισχύσεις που κοινοποιούν τα κράτη της ΕΖΕΣ σε καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης (ΚΙΕ) ⁽²²⁾.
15. Η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να αντιστοιχεί στη φύση και στην ένταση των περιφερειακών προβλημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Πρέπει επομένως να γίνει εξαρχής διάκριση μεταξύ των εντάσεων που επιτρέπονται στις επιλέξιμες περιοχές δυνάμει της παρέκκλισης του στοιχείου α) και εκείνων που επιτρέπονται στις περιοχές που είναι επιλέξιμες δυνάμει της παρέκκλισης του στοιχείου γ). Στο πλαίσιο αυτό πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι περιοχές που υπάγονται στην παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) δεν χαρακτηρίζονται από ασυνήθως χαμηλό βιοτικό επίπεδο ή από σοβαρή υποαπασχόληση κατά την έννοια της παρέκκλισης του στοιχείου α) του άρθρου 61 παράγραφος 3. Τα στρεβλωτικά αποτελέσματα των ενισχύσεων δικαιολογούνται σε ακόμα μικρότερο βαθμό από ό,τι στις περιοχές που μπορούν να τυχουν της παρέκκλισης του στοιχείου α). Αυτό συνεπάγεται ότι οι επιτρεπόμενες εντάσεις των ενισχύσεων είναι αρχικά χαμηλότερες στις περιοχές που εμπίπτουν στην παρέκκλιση του στοιχείου γ) σε σχέση με τις περιοχές που εμπίπτουν στην παρέκκλιση του στοιχείου α).
16. Στις περιοχές του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α), η ένταση της περιφερειακής ενίσχυσης δεν πρέπει να υπερβαίνει το 50 % του ΚΙΕ. Στις περιοχές του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ), το ανώτατο όριο των περιφερειακών ενισχύσεων δεν πρέπει να υπερβαίνει το 20 % του ΚΙΕ κατά γενικό κανόνα, εκτός από τις περιοχές με χαμηλή δημογραφική πυκνότητα, στις οποίες μπορεί να ανέλθει στο 30 % του ΚΙΕ.
17. Στις περιοχές NUTS II της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι επιλέξιμες βάσει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α), στις οποίες το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ υπερβαίνει το 60 % του μέσου όρου στον ΕΟΧ, η ένταση των περιφερειακών ενισχύσεων δεν πρέπει να υπερβαίνει το 40 % του ΚΙΕ.
18. Στις επιλέξιμες βάσει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) περιοχές που έχουν υψηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ και χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας από τον αντίστοιχο μέσο όρο στον ΕΟΧ ⁽²³⁾, η ένταση των περιφερειακών ενισχύσεων δεν πρέπει να υπερβαίνει το 10 % του ΚΙΕ, εκτός από τις περιοχές με χαμηλή δημογραφική πυκνότητα, στις οποίες μπορεί να ανέλθει στο 20 % του ΚΙΕ. Κατ' εξαίρεση, στις περιοχές που υπόκεινται στο προαναφερθέν ανώτατο όριο του 10 % του ΚΙΕ μπορούν να εγκριθούν ενισχύσεις με υψηλότερη ένταση που δεν υπερβαίνει όμως το κανονικό ανώτατο όριο του 20 % του ΚΙΕ εάν πρόκειται για περιοχές (επιπέδου NUTS III ή χαμηλότερου) που γειτονεύουν με περιοχή του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α).
19. Όλα τα προαναφερθέντα όρια είναι ανώτατα όρια. Κάτω από τα όρια αυτά, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ θα εξασφαλίζει ότι η ένταση των περιφερειακών ενισχύσεων διαμορφώνεται κατά τρόπο που αντικατοπτρίζει, στο πλαίσιο του ΕΟΧ, τη σοβαρότητα και την ένταση των περιφερειακών προβλημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

20. Στα ανώτατα όρια που αναφέρονται στις παραγράφους 15 — 19 μπορούν να προστεθούν οι προσαυξήσεις υπέρ ΜΜΕ ⁽²⁴⁾, δηλαδή 15 ποσοστιαίες μονάδες σε ακαθάριστους όρους ⁽²⁵⁾ στην περίπτωση των περιοχών της παρέκκλισης του στοιχείου α) και 10 ποσοστιαίες μονάδες σε ακαθάριστους όρους στην περίπτωση των περιοχών της παρέκκλισης του στοιχείου γ). Το τελικό ανώτατο όριο εφαρμόζεται στη βάση υπολογισμού για τις ΜΜΕ. Οι προσαυξήσεις για τις ΜΜΕ δεν εφαρμόζονται στις επιχειρήσεις μεταφορών.
21. Οι ενισχύσεις για αρχικές επενδύσεις πρέπει να εξαρτώνται, μέσω του τρόπου καταβολής τους ή μέσω των όρων στους οποίους υπόκειται η χορήγησή τους, στη διατήρηση της επένδυσης για ελάχιστη περίοδο πέντε ετών.

Ενισχύσεις για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης

22. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, οι περιφερειακές ενισχύσεις μπορούν επίσης να αποσκοπούν στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Ωστόσο, αντίθετα από τις ενισχύσεις για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης που ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις στην απασχόληση και αφορούν θέσεις απασχόλησης που δεν συνδέονται με σχέδια επενδύσεων ⁽²⁶⁾, οι εν λόγω ενισχύσεις συνδέονται με την πραγματοποίηση σχεδίου αρχικών επενδύσεων ⁽²⁷⁾.
23. Ως δημιουργία θέσεων απασχόλησης νοείται μια καθαρή αύξηση του αριθμού των θέσεων απασχόλησης ⁽²⁸⁾ σε δεδομένη εγκατάσταση σε σύγκριση με το μέσο όρο μιας περιόδου αναφοράς. Οι θέσεις απασχόλησης που καταργήθηκαν στην περίοδο αυτή πρέπει να αφαιρούνται από τον αριθμό των θέσεων απασχόλησης που δημιουργήθηκαν στην ίδια περίοδο ⁽²⁹⁾.
24. Όπως και οι επενδυτικές ενισχύσεις, οι ενισχύσεις για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης που προβλέπονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στη φύση και στην ένταση των περιφερειακών προβλημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ θεωρεί ότι το ποσό των ενισχύσεων αυτών δεν πρέπει να υπερβαίνει ένα ορισμένο ποσοστό του μισθολογικού κόστους ⁽³⁰⁾ για την απασχόληση του προσληφθέντος ατόμου επί μία διετία. Το ποσοστό αυτό ισούται με την επιτρεπόμενη ένταση των ενισχύσεων στην εν λόγω περιοχή.
25. Οι ενισχύσεις για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης πρέπει να εξαρτώνται, μέσω της μεθόδου καταβολής τους ή μέσω των όρων στους οποίους υπόκειται η χορήγησή τους, από τη διατήρηση των δημιουργούμενων θέσεων επί μια ελάχιστη περίοδο πέντε ετών.

Ενισχύσεις λειτουργίας

26. Απαγορεύονται καταρχήν οι περιφερειακές ενισχύσεις που αποσκοπούν στη μείωση των τρεχουσών δαπανών μιας επιχείρησης (ενισχύσεις λειτουργίας). Κατ' εξαίρεση όμως, ενισχύσεις του τύπου αυτού μπορούν να χορηγούνται σε περιοχές του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α), εφόσον δικαιολογούνται από τη συμμετοχή τους στην περιφερειακή ανάπτυξη και από τη φύση τους και εφόσον το ύψος τους είναι ανάλογο προς τα μειονεκτήματα που επιδιώκουν να αντιμετωπίσουν ⁽³¹⁾. Το ενδιαφερόμενο κράτος της ΕΖΕΣ οφείλει να αποδεικνύει την ύπαρξη ενδεχόμενων μειονεκτημάτων και να εκτιμά τη σημασία τους.
27. Στις περιοχές με χαμηλή δημογραφική πυκνότητα που μπορούν να υπαχθούν στην παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) ή γ) βάσει του κριτηρίου της δημογραφικής πυκνότητας που αναφέρεται στο τμήμα 25.3 παράγραφος 15, η χορήγηση ενισχύσεων που προορίζονται εν μέρει για την αντιστάθμιση πρόσθετων δαπανών ⁽³²⁾ μεταφοράς μπορεί να επιτραπεί υπό ορισμένους όρους ⁽³³⁾. Το κράτος της ΕΖΕΣ είναι αυτό που πρέπει να αποδείξει την ύπαρξη πρόσθετου κόστους και να προσδιορίσει το ποσό του.
28. Με εξαίρεση τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 27, οι ενισχύσεις λειτουργίας πρέπει να χορηγούνται για περιορισμένο χρονικό διάστημα και να μειώνονται προοδευτικά. Δεν επιτρέπεται η χορήγηση ενισχύσεων λειτουργίας που αποσκοπούν στην προώθηση των εξαγωγών ⁽³⁴⁾ μεταξύ κρατών της ΕΖΕΣ.

Κανόνες σώρευσης των ενισχύσεων

29. Τα ανώτατα όρια των εντάσεων ενισχύσεων, τα οποία καθορίζονται σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στις παραγράφους 15 — 20, εφαρμόζονται στο σύνολο της ενίσχυσης:
 - σε περίπτωση που η ενίσχυση χορηγείται ταυτόχρονα από διάφορα καθεστώτα περιφερειακών ενισχύσεων,
 - ανεξάρτητα από το εάν η ενίσχυση προέρχεται από τοπική, περιφερειακή, εθνική πηγή ή από άλλες πηγές.
30. Οι ενισχύσεις για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης που περιγράφονται στις παραγράφους 22 — 25 και οι επενδυτικές ενισχύσεις που περιγράφονται στις παραγράφους 6 — 21 μπορούν να σωρευτούν μεταξύ τους⁽³⁵⁾, εντός του ανώτατου ορίου έντασης που έχει καθοριστεί για την οικεία περιοχή⁽³⁶⁾.
31. Όταν οι δαπάνες που είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις είναι επίσης επιλέξιμες εν όλω ή εν μέρει για ενισχύσεις διαφορετικού σκοπού, το κοινό τμήμα υπόκειται στο πλέον ευνοϊκό ανώτατο όριο των σχετικών καθεστώτων.
32. Όταν το κράτος της ΕΖΕΣ προβλέπει ότι οι κρατικές ενισχύσεις ενός καθεστώτος μπορούν να σωρευτούν με ενισχύσεις άλλων καθεστώτων, πρέπει να καθορίζει, για κάθε καθεστώς, τη μέθοδο με την οποία θα διασφαλίσει την τήρηση των προϋποθέσεων που απαριθμούνται ανωτέρω.

25.5. Χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων και έλεγχος του συμβιβάσιμου των ενισχύσεων

1. Ο χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων ενός κράτους της ΕΖΕΣ περιλαμβάνει τις περιοχές ενός κράτους της ΕΖΕΣ που μπορούν να τύχουν των παρεκκλίσεων και τα ανώτατα όρια των ενισχύσεων για αρχικές επενδύσεις ή για δημιουργία θέσεων απασχόλησης για κάθε περιοχή.
2. Βάσει του άρθρου 1 παράγραφος 3 του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, τα κράτη της ΕΖΕΣ κοινοποιούν το σχέδιο χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, το οποίο καταρτίζεται σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στο τμήμα 25.3 παράγραφοι 4 και 11 και στο τμήμα 25.4 παράγραφοι 15 — 20. Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ εγκρίνει το χάρτη σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο πρωτόκολλο 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, κατά κανόνα με ενιαία απόφαση για όλες τις επιλέξιμες περιοχές ενός κράτους της ΕΖΕΣ και για ορισμένη χρονική περίοδο. Οι εθνικοί χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων υπόκεινται έτσι σε περιοδική αναθεώρηση.
3. Τα σχέδια καθεστώτων ενισχύσεων εγκρίνονται από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ, είτε κατά την κατάρτιση του χάρτη είτε σε μεταγενέστερο στάδιο, με βάση τις περιοχές, τα ανώτατα όρια και τις διάρκειες που προβλέπονται γι' αυτόν.
4. Η εφαρμογή των καθεστώτων ενισχύσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 3 αποτελούν αντικείμενο εκθέσεων που υποβάλλουν τα κράτη της ΕΖΕΣ στην Εποπτεύουσα Αρχή σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες.
5. Κατά την περίοδο ισχύος του χάρτη, τα κράτη της ΕΖΕΣ μπορούν να ζητήσουν την αναπροσαρμογή του σε περίπτωση σημαντικής μεταβολής των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών. Οι αναπροσαρμογές μπορούν να αφορούν τα ποσοστά έντασης των ενισχύσεων και τις επιλέξιμες περιοχές, υπό τον όρο ότι η ενδεχόμενη προσθήκη νέων περιοχών αντισταθμίζεται από τον αποκλεισμό περιοχών με τον ίδιο πληθυσμό. Η ισχύς του αναπροσαρμοσμένου χάρτη λήγει στην ίδια προθεσμία που είχε οριστεί για τον αρχικό χάρτη.
6. Για τις περιοχές οι οποίες, μετά την αναθεώρηση του χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων, δεν εμπίπτουν πλέον στο πεδίο του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) και υπάγονται στο άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ), η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ μπορεί να δεχθεί, για μια μεταβατική περίοδο, την προοδευτική μείωση της έντασης των ενισχύσεων για τις περιοχές που είναι επιλέξιμες βάσει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α), είτε με σταθερό είτε με ταχύτερο ρυθμό, μέχρι να ανέλθουν στο ανώτατο όριο έντασης που αντιστοιχεί στην εφαρμογή του τμήματος 25.4 παράγραφοι 15 — 20.⁽³⁷⁾ Η μεταβατική περίοδος δεν πρέπει να υπερβαίνει τα δύο έτη στην περίπτωση των ενισχύσεων λειτουργίας και τα τέσσερα έτη στην περίπτωση των ενισχύσεων για αρχική επένδυση και για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

7. Στο πλαίσιο της κατάρτισης του χάρτη, τα κράτη της ΕΖΕΣ καλούνται να κοινοποιήσουν στην Εποπτεύουσα Αρχή, βάσει του άρθρου 1 παράγραφος 3 του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, εκτός από τον κατάλογο των περιοχών που προτείνουν ως επιλέξιμες για τις εν λόγω παρεκκλίσεις και τα ανώτατα όρια έντασης των ενισχύσεων, κάθε άλλο βασικό παράγοντα που πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό ενός καθεστώτος-πλαισίου εφαρμοστέου στα καθεστάτα ενισχύσεων (σκοπός και μορφή της ενίσχυσης, μέγεθος των επιχειρήσεων κ.λπ.) που προτίθενται να εγκρίνουν, είτε σε κεντρικό είτε σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Κατά τη διάρκεια ισχύος του χάρτη και μέχρι τη λήξη της, όλα τα καθεστάτα ενισχύσεων που συμμορφώνονται με αυτό το καθεστώς-πλαίσιο οφείλουν να κοινοποιούνται με τη διαδικασία της ταχείας εξέτασης.

25.6. *Εναρξη ισχύος, εφαρμογή και αναθεώρηση*

1. Εξαιρουμένων των μεταβατικών διατάξεων των παραγράφων 5 και 6 κατωτέρω, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ θα εκτιμά το συμβιβάσιμο των περιφερειακών ενισχύσεων με τη συμφωνία ΕΟΧ με βάση τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές αμέσως μετά τη θέσή τους σε εφαρμογή. Ωστόσο, τα σχέδια ενισχύσεων που κοινοποιήθηκαν πριν την ανακοίνωση των παρούσων κατευθυντήριων γραμμών στα κράτη της ΕΖΕΣ, και για τα οποία η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ δεν έχει ακόμα λάβει οριστική απόφαση θα αξιολογούνται με τα κριτήρια που ισχυαν κατά το χρόνο της κοινοποίησης.
2. Επιπλέον, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ θα προτείνει κατάλληλα μέτρα, βάσει του άρθρου 1 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, στα κράτη της ΕΖΕΣ προκειμένου να εξασφαλίσει ότι όλοι οι χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων και όλα τα εν ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2000 καθεστάτα περιφερειακών ενισχύσεων συμβιβάζονται με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.
3. Στο πλαίσιο αυτό, η Εποπτεύουσα Αρχή θα προτείνει στα κράτη της ΕΖΕΣ, ως κατάλληλο μέτρο βάσει του άρθρου 1 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, να περιορίσουν στις 31 Δεκεμβρίου 1999 τη διάρκεια ισχύος όλων των καταλόγων ενισχυόμενων περιοχών που έχουν εγκριθεί από την Εποπτεύουσα Αρχή με αόριστη διάρκεια ισχύος ή με διάρκεια ισχύος μετά την 31η Δεκεμβρίου 1999.
4. Η Εποπτεύουσα Αρχή θα προτείνει επίσης στα κράτη της ΕΖΕΣ, ως κατάλληλο μέτρο κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου 3 της συμφωνίας περί Εποπτείας και Δικαστηρίου, να τροποποιήσουν όλα τα ισχύοντα καθεστάτα περιφερειακών ενισχύσεων που θα βρίσκονται σε ισχύ μετά τις 31 Δεκεμβρίου 1999 ώστε να καταστούν συμβιβάσιμα με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές από την 1η Ιανουαρίου 2000, και να κοινοποιήσουν τις προτεινόμενες τροποποιήσεις εντός έξι μηνών.
5. Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ δύναται να παρεκκλίνει από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές έως τις 31 Δεκεμβρίου 1999 όσον αφορά τον έλεγχο της επιλεξιμότητας των καταλόγων ενισχυόμενων περιοχών (νέοι ή τροποποιημένοι κατάλογοι) που θα κοινοποιηθούν πριν την 1η Ιανουαρίου 1999, υπό τον όρο ότι η ισχύς των εν λόγω καταλόγων λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1999. Στις περιπτώσεις αυτές, η Εποπτεύουσα Αρχή θα συνεχίσει να βασίζεται στη μέθοδο που καθορίζεται στο κεφάλαιο 28 των κατευθυντηρίων γραμμών που ενέκρινε και εξέδωσε η Εποπτεύουσα Αρχή στις 19 Ιανουαρίου 1994 (δημοσιεύθηκε στην ΕΕ L 231 της 3ης Σεπτεμβρίου 1994).
6. Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ μπορεί επίσης να παρεκκλίνει από τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές έως τις 31 Δεκεμβρίου 1999 όσον αφορά την εξέταση της συμβατότητας των εντάσεων των ενισχύσεων και των ανώτατων ορίων σώρευσης που προβλέπονται σε νέα καθεστάτα, σε περιπτώσεις ενισχύσεων ad hoc και σε τροποποιήσεις υφιστάμενων καθεστώτων που κοινοποιήθηκαν πριν την 1η Ιανουαρίου 1999, υπό τον όρο ότι η ισχύς των εν λόγω εντάσεων και ανώτατων ορίων σώρευσης λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 1999, ή ότι οι εντάσεις και τα ανώτατα όρια σώρευσης που θα ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2000 συμβιβάζονται με τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές.
7. Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ θα επανεξετάσει τις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές εντός πέντε ετών από τη θέση τους σε εφαρμογή. Μπορεί εξάλλου να αποφασίσει να τις τροποποιήσει ανά πάσα στιγμή εφόσον κρίνεται αναγκαίο για λόγους πολιτικής ανταγωνισμού ή για να ληφθούν υπόψη άλλες εξελίξεις στο εσωτερικό του ΕΟΧ.

- (¹) Το κεφάλαιο 25 αντιστοιχεί στην ανακοίνωση της Επιτροπής “Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα” (ΕΕ C 74 της 10.3.1998).
- (²) Ως περιφερειακές ενισχύσεις θεωρούνται και οι ενισχύσεις σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) που συνοδεύονται από προσαυξήσεις για την στήριξη της περιφερειακής ανάπτυξης.
- (³) Οι τομείς που διέπονται από ειδικούς κανόνες πέραν των κανόνων που αναφέρονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές, είναι οι εξής: μεταφορές, χαλυβουργία, ναυπηγικές εργασίες, συνθετικές ίνες και αυτοκινητοβιομηχανία. Επιπλέον, ειδικοί κανόνες εφαρμόζονται στις επενδύσεις που καλύπτονται από το πολυτομεακό πλαίσιο για τις περιφερειακές ενισχύσεις στα μεγάλα έργα.
- (⁴) Βλέπε την απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 17ης Σεπτεμβρίου 1980 στην υπόθεση 730/79 Philip Morris, Συλλογή 1980, σ. 2671, αιτιολογική σκέψη 17, και την απόφαση, της 14ης Ιανουαρίου 1997, στην υπόθεση C-169/95 Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-135, αιτιολογική σκέψη 20.
- (⁵) Βλέπε την απόφαση του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 12ης Δεκεμβρίου 1996, στην υπόθεση T-380/94 AIUFFASS και ΑΚΤ, Συλλογή 1996, σ. II-2169, αιτιολογική σκέψη 54.
- (⁶) Βλέπε την απόφαση, της 14ης Σεπτεμβρίου 1994, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-278/92, C-279/92 και C-280/92, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-4103.
- (⁷) Για το λόγο αυτό, στο πλαίσιο της συμφωνίας του ΠΟΕ για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα, αυτό το είδος ενισχύσεων αποκλείστηκε ρητά από την κατηγορία των περιφερειακών ενισχύσεων που δεν συνδέονται με κάποια δράση (οι οποίες εγκρίνονται χωρίς εξέταση).
- (⁸) Οι ενισχύσεις ad hoc υπέρ προβληματικών επιχειρήσεων διέπονται από ειδικούς κανόνες και δεν θεωρούνται ως περιφερειακές ενισχύσεις αυτές καθαυτές.
- (⁹) Απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση 248/84 Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4013, αιτιολογική σκέψη 19. Το άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ αντιστοιχεί στο άρθρο 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συμφωνίας ΕΟΧ.
- (¹⁰) Ονοματολογία στατιστικών εδαφικών μονάδων.
- (¹¹) Με την υπόθεση ότι ο δείκτης του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος μπορεί να αντικατοπτρίζει με συνθετικό τρόπο τα δύο αυτά φαινόμενα.
- (¹²) Εκτός από μια μεταβατική απαλλαγή που απορρέει από την εφαρμογή του σημείου 8 του παραρτήματος XII των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.
- (¹³) Βλέπε σχετικά την απόφαση του Δικαστηρίου στις υποθέσεις 730/79 Philip Morris, αιτιολογική σκέψη 26, και 310/85 Deufil, Συλλογή 1987, σ. 901, αιτιολογική σκέψη 18.
- (¹⁴) Βλέπε τμήμα 25.4 παράγραφοι 15 — 20.
- (¹⁵) Λόγω του μικρού πληθυσμού τους, η Ισλανδία και το Λιχτενστάιν απαλλάσσονται από τον κανόνα αυτό.
- (¹⁶) Βλέπε το τμήμα 28.3 των κατευθυντήριων γραμμών που θέσπισε η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ στις 19 Ιανουαρίου 1994 (ΕΕ L 231 της 3.9.1994) Το τμήμα 28.2.3 ενσωματώθηκε ως νέο τμήμα με απόφαση της 20ής Ιουλίου 1994 της Εποπτεύουσας Αρχής της ΕΖΕΣ και αντιστοιχεί στην ανακοίνωση της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη και τους λοιπούς ενδιαφερόμενους σχετικά με την τροποποίηση του μέρους II της ανακοίνωσης για τη μέθοδο εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) στις περιφερειακές ενισχύσεις (ΕΕ C 364 της 20.12.1994, σ. 8).
- (¹⁷) Αυτή η ελάχιστη συμμετοχή του 25 % δεν πρέπει να περιέχει κανένα στοιχείο ενίσχυσης. Αυτό δεν ισχύει, για παράδειγμα, στην περίπτωση ενός δανείου του οποίου το επιτόκιο επιδοτείται ή το οποίο καλύπτεται από κρατική εγγύηση που περιέχει στοιχεία ενίσχυσης.
- (¹⁸) Συνεπώς αποκλείονται οι επενδύσεις αντικατάστασης. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις του τύπου αυτού εμπίπτουν στην κατηγορία των ενισχύσεων λειτουργίας, στην οποία εφαρμόζονται οι κανόνες που περιγράφονται στις παραγράφους 26 και 27. Αποκλείονται επίσης οι ενισχύσεις

για τη χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων, κατά την έννοια των κατευθυντήριων γραμμών για τις ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων, οι οποίες εάν αφορούν επενδυτικά μέτρα (εξορθολογισμός, εκσυγχρονισμός, διαφοροποίηση) μπορούν να χορηγηθούν χωρίς χωριστή κοινοποίηση στο πλαίσιο ενός καθεστώτος περιφερειακών ενισχύσεων. Ωστόσο, εφόσον οι περιφερειακές αυτές ενισχύσεις εντάσσονται σε ένα σχέδιο ενισχύσεων για την αναδιάρθρωση μιας προβληματικής επιχείρησης, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την εξέταση που γίνεται βάσει των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών.

- (19) Στον τομέα των μεταφορών, οι δαπάνες για την απόκτηση μεταφορικού υλικού (τροχαίος εξοπλισμός) δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνονται στο ενιαίο σύνολο δαπανών (πρότυπη βάση υπολογισμού). Κατά συνέπεια, οι δαπάνες αυτές δεν είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο ενισχύσεων για αρχικές επενδύσεις.
- (20) Εάν η εξαγορά συνοδεύεται από άλλες αρχικές επενδύσεις, οι σχετικές δαπάνες προστίθενται στο κόστος εξαγοράς.
- (21) Για τις ΜΜΕ, ισχύουν τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ.
- (22) Για τη μέθοδο υπολογισμού του ΚΙΕ βλέπε παράρτημα Χ των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.
- (23) Το ΑΕΠ και η ανεργία πρέπει να μετρώνται στο επίπεδο NUTS III.
- (24) Περιφερειακές προσαυξήσεις ενισχύσεων προβλέπονται επίσης στην περίπτωση των ενισχύσεων για έρευνα και ανάπτυξη και των ενισχύσεων για την προστασία του περιβάλλοντος. Ωστόσο, η βάση υπολογισμού αυτών των ενισχύσεων διαφέρει από εκείνη των περιφερειακών ενισχύσεων (περιλαμβανομένων εκείνων που χορηγούνται υπέρ ΜΜΕ). Συνεπώς, οι εν λόγω προσαυξήσεις δεν προστίθενται στις περιφερειακές ενισχύσεις αλλά στα άλλα είδη ενισχύσεων. Οι διατάξεις που εφαρμόζονται σήμερα στις ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και στις ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος είναι το κεφάλαιο 14 και το κεφάλαιο 15, αντίστοιχα, των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.
- (25) Οι προσαυξήσεις των εντάσεων υπολογίζονται σε ακαθάριστους όρους, όπως προβλέπεται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις στις ΜΜΕ.
- (26) Για το κείμενο που ισχύει σήμερα βλέπε μέρος III κεφάλαιο 18 των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών.
- (27) Μια θέση απασχόλησης συνδέεται με την πραγματοποίηση μιας επένδυσης εάν αφορά τη δραστηριότητα με την οποία σχετίζεται η επένδυση και εάν δημιουργείται στην πρώτη τριετία από την ολοκλήρωση της επένδυσης. Στην περίοδο αυτή, οι θέσεις απασχόλησης που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της αύξησης του βαθμού χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας που δημιουργήθηκε χάρη στην επένδυση συνδέονται επίσης με την επένδυση.
- (28) Ο αριθμός των θέσεων απασχόλησης αντιστοιχεί στον αριθμό των ετήσιων μονάδων εργασίας, δηλαδή στον αριθμό των εργαζομένων σε πλήρη απασχόληση επί ένα έτος. Η μερική ή εποχιακή απασχόληση αποτελούν κλάσματα των μονάδων αυτών.
- (29) Είναι αυτονόητο ότι ο ορισμός αυτός ισχύει τόσο για υφιστάμενες όσο και για νέες εγκαταστάσεις.
- (30) Το μισθολογικό κόστος περιλαμβάνει το μεικτό μισθό, δηλαδή τον προ φόρων μισθό, και τις υποχρεωτικές εισφορές ασφάλισης.
- (31) Οι ενισχύσεις λειτουργίας χορηγούνται ιδίως υπό μορφή φορολογικών απαλλαγών ή μειώσεων στις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης.
- (32) Ως πρόσθετες μεταφορικές δαπάνες νοούνται οι πρόσθετες δαπάνες για τη μεταφορά εμπορευμάτων στο εσωτερικό της σχετικής χώρας. Οι ενισχύσεις αυτές δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να συνιστούν εξαγωγικές ενισχύσεις, ούτε μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος με ποσοτικούς περιορισμούς στις εισαγωγές, κατά την έννοια του άρθρου 11 της συμφωνίας ΕΟΧ.
- (33) Βλέπε παράρτημα XI για τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι περιοχές που τυγχάνουν της παρέκκλισης του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) βάσει του κριτηρίου της δημογραφικής πυκνότητας. Όσον αφορά τις άλλες περιοχές που είναι επιλέξιμες για τη χορήγηση ενισχύσεων για την αντιστάθμιση μέρους του πρόσθετου κόστους μεταφοράς, οι προϋποθέσεις είναι ίδιες με εκείνες του παραρτήματος XI.
- (34) Ως "ένισχυση για εξαγωγές" θεωρείται κάθε ένισχυση που συνδέεται άμεσα με τις εξαγόμενες ποσότητες, τη δημιουργία και λειτουργία δικτύου διανομής ή τις τρέχουσες δαπάνες εξαγωγικής δραστηριότητας. Δεν θεωρούνται ενισχύσεις για εξαγωγές εκείνες που συνδέονται με το κόστος συμμετοχής σε εκθέσεις και με το κόστος μελετών και συμβουλών για την εισαγωγή νέου ή υπάρχοντος προϊόντος σε νέα γεωγραφική αγορά. (Βλέπε κεφάλαιο 12 υποσημείωση 2 των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών).

- (³⁵) Οι ενισχύσεις για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και οι επενδυτικές ενισχύσεις που προβλέπονται στις παρούσες κατευθυντήριες γραμμές δεν σωρεύονται με τις ενισχύσεις για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης κατά την έννοια των αναφερόμενων στην υποσημείωση 27 κατευθυντήριων γραμμών για τις ενισχύσεις στην απασχόληση, εφόσον, εφαρμόζονται υπό διαφορετικές περιστάσεις και σε διαφορετικό χρόνο. Ωστόσο, αυξήσεις στις ενισχύσεις υπέρ των ιδιαίτερα μειονεκτουσών κατηγοριών δικαιούχων θα είναι αποδεκτές βάσει των ρυθμίσεων που θα καθοριστούν στις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις στην απασχόληση.
- (³⁶) Θεωρείται ότι η προϋπόθεση αυτή τηρείται όταν το άθροισμα της ενίσχυσης για αρχικές επενδύσεις, εκφρασμένη σε ποσοστό της επένδυσης, και της ενίσχυσης για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, εκφρασμένη σε ποσοστό του μισθολογικού κόστους, δεν υπερβαίνει το ποσό που απορρέει από την εφαρμογή είτε του ανώτατου ορίου που καθορίζεται για την περιοχή σύμφωνα με το κριτήριο της παραγράφου 24, όποιο είναι ευνοϊκότερο.
- (³⁷) Οι μεταβατικές διατάξεις δεν ισχύουν για τα τμήματα περιοχών που αντιστοιχούν σε περιοχές επίπεδου NUTS II της Ευρωπαϊκής Ένωσης και που παύουν να υπάρχουν στην παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α), τα οποία επειδή δεν έχουν το πρόσθετο ποσοστό πληθυσμού που προκύπτει από την δεύτερη διόρθωση που προβλέπεται στην παράγραφο 8 του παραρτήματος XII των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών, θα έπρεπε να αποκλεισθούν από το νέο χάρτη ενισχύσεων».

«33.2. *Επιτόκιο αναφοράς*

- Για την αναγωγή στην παρούσα αξία και τον υπολογισμό των στοιχείων ενίσχυσης που περιλαμβάνονται σε δάνεια χρησιμοποιείται ένα επιτόκιο αναφοράς. Το επιτόκιο αναφοράς αντικατοπτρίζει το μέσο επιτόκιο της σχετικής αγοράς. Το επιτόκιο αναφοράς καθορίζεται από την Εποπτεύουσα Αρχή, μετά από πρόταση του οικείου κράτους της ΕΖΕΣ, στην αρχή κάθε έτους με βάση το μέσο όρο του κατάλληλου ενδεικτικού επιτοκίου κατά το προηγούμενο τρίμηνο (για τεχνικούς λόγους, Σεπτέμβριος, Οκτώβριος και Νοέμβριος). Ωστόσο, το επιτόκιο αναφοράς αναπροσαρμόζεται εκ νέου στη διάρκεια του έτους εάν η διαφορά μεταξύ του τρέχοντος επιτοκίου αναφοράς και του μέσου όρου του ενδεικτικού επιτοκίου στη διάρκεια των τελευταίων τριών μηνών υπερβαίνει το 15 % του ισχύοντος επιτοκίου αναφοράς.
- Το επιτόκιο αναφοράς/προεξόφλησης για κάθε κράτος της ΕΖΕΣ καθορίζεται ως εξής:
 - Ισλανδία: μέσο (βασικό) επιτόκιο τραπεζικών δανείων, συν 1,5 ποσοστιαία μονάδα επί των:
 - α) γενικών δανείων (μη τιμαριθμοποιημένων): Almenn skuldabréf, kjörvextir
 - β) τιμαριθμοποιημένων δανείων: Visitölubundin lán kjörvextir,
 - Νορβηγία: μέσο επιτόκιο πλήρως διασφαλισμένων δανείων (κατηγορίες 1 και 2) του νορβηγικού ταμείου βιομηχανικής και περιφερειακής ανάπτυξης».

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ

ΚΑΘΑΡΟ ΙΣΟΔΥΝΑΜΟ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΜΙΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (¹)

Η μέθοδος υπολογισμού του καθαρού ισοδύναμου επιχορήγησης (ΚΙΕ) χρησιμοποιείται από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ κατά την αξιολόγηση των καθεστώτων ενισχύσεων που κοινοποιούν τα κράτη της ΕΖΕΣ. Κατά συνέπεια, τα κράτη της ΕΖΕΣ δεν οφείλουν καταρχήν να εφαρμόζουν τη μέθοδο αυτή, η οποία δημοσιεύεται για λόγους διαφάνειας.

1. *Γενικές αρχές*

Ο υπολογισμός του ΚΙΕ συνίσταται στην αναγωγή όλων των μορφών επενδυτικών ενισχύσεων (²) σε έναν κοινό παρανομαστή, ανεξάρτητα από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, δηλαδή στην καθαρή ένταση της ενίσχυσης η οποία επιτρέπει τη σύγκριση των ενισχύσεων μεταξύ τους ή με προκαθορισμένα ανώτατα όρια. Πρόκειται για μια μέθοδο σύγκρισης *ex ante* που δεν αντανακλά σε όλες τις περιπτώσεις τη λογιστική πραγματικότητα.

Η καθαρή ένταση αντιπροσωπεύει το τελικό όφελος που θεωρείται ότι αποκομίζει η επιχείρηση από την ενίσχυση, σε σχέση με την αξία εκτός φόρων της επιδοτούμενης επένδυσης. Για τον υπολογισμό της λαμβάνονται υπόψη μόνο οι επενδυτικές δαπάνες για ενσώματες ακινητοποιήσεις που αντιστοιχούν σε γήπεδα, κτίρια και εξοπλισμό, οι οποίες συναποτελούν την πρότυπη βάση υπολογισμού.

Σε περίπτωση καθεστώτων των οποίων η βάση υπολογισμού περιλαμβάνει άλλες δαπάνες, αυτές δεν πρέπει να υπερβαίνουν δεδομένη αναλογία της πρότυπης βάσης υπολογισμού. Με τον τρόπο αυτό, όλα τα καθεστάτα εξετάζονται τελικά σε συνάρτηση με την έντασή τους ως προς τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στην πρότυπη βάση υπολογισμού, όπως στα ακόλουθα παραδείγματα⁽³⁾.

Παράδειγμα 1:

- βάση υπολογισμού του καθεστώτος: εξοπλισμοί
- ανώτατη ένταση του καθεστώτος: 30 %

Δεδομένου ότι όλες οι επιλέξιμες δαπάνες στο καθεστώς αυτό περιλαμβάνονται στην πρότυπη βάση υπολογισμού, η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ θα λάβει απευθείας υπόψη την ανώτατη ένταση του καθεστώτος, δηλαδή 30 %. Εάν η εγκεκριμένη από την Εποπτεύουσα Αρχή ανώτατη ένταση για τη σχετική περιοχή είναι 30 %, το καθεστώς θα θεωρηθεί συμβιβάσιμο ως προς το σημείο αυτό.

Παράδειγμα 2:

- βάση υπολογισμού του καθεστώτος: εξοπλισμοί, κτίρια, και διπλώματα ευρεσιτεχνίας μέχρι 20 % των προηγούμενων δαπανών
- ανώτατη ένταση του καθεστώτος: 30 %

Όλες οι επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνονται είτε στην πρότυπη βάση (εξοπλισμοί κτίρια), είτε στον κατάλογο των επιλέξιμων δαπανών για άυλα στοιχεία (διπλώματα ευρεσιτεχνίας). Οι τελευταίες αυτές δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 25 % της πρότυπης βάσης. Υπό τις συνθήκες αυτές η Εποπτεύουσα Αρχή θα λάβει απευθείας υπόψη την ανώτατη ένταση του καθεστώτος, δηλαδή 30 %. Εάν η εγκεκριμένη από την Εποπτεύουσα Αρχή ανώτατη ένταση στη σχετική περιοχή είναι 30 %, το καθεστώς θα θεωρηθεί συμβιβάσιμο ως προς το σημείο αυτό.

Παράδειγμα 3:

- βάση υπολογισμού του καθεστώτος: κτίρια, εξοπλισμοί, γήπεδα και αποθέματα μέχρι 50 % των προηγούμενων δαπανών
- ανώτατη ένταση του καθεστώτος: 30 %

Η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ θα λάβει υπόψη την ανώτατη ένταση του καθεστώτος ως προς την πρότυπη βάση υπολογισμού, δηλαδή $30 \% \times 1,5 = 45 \%$. Εάν η εγκεκριμένη από την εποπτεύουσα αρχή ανώτατη ένταση στη σχετική περιοχή είναι 30 %, το καθεστώς δεν θα θεωρηθεί συμβιβάσιμο, εκτός εάν η έντασή του μειωθεί στο $30 \% / 1,5 = 20 \%$.

Παράδειγμα 4:

- βάση υπολογισμού του καθεστώτος: κτίρια
- ανώτατη ένταση του καθεστώτος: 60 %

Εάν η εγκεκριμένη από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ ανώτατη περιφερειακή ένταση είναι 30 %, δεν εξασφαλίζεται ότι οι ενισχύσεις δεν θα την υπερβούν. Πράγματι, η προβλεπόμενη από το καθεστώς ένταση είναι υψηλότερη από το ανώτατο περιφερειακό όριο, αλλά εφαρμόζεται σε μειωμένη βάση. Το καθεστώς δεν θα θεωρηθεί συμβιβάσιμο, εκτός εάν προστεθεί ρητή ρήτρα μη υπέρβασης του περιφερειακού ανώτατου ορίου για το σύνολο της βάσης υπολογισμού.

Ο προσδιορισμός του ΚΙΕ βασίζεται αποκλειστικά σε υπολογισμούς φορολογικής επίπτωσης και αναγωγής στην παρούσα αξία εκτός από ορισμένες μορφές ενίσχυσης που απαιτούν ειδική αντιμετώπιση. Οι υπολογισμοί γίνονται με βάση τα στοιχεία που προκύπτουν από το καθεστώς ενισχύσεων, τη φορολογική νομοθεσία της σχετικής χώρας και ορισμένες παραμέτρους που ορίζονται συμβατικά.

1.1. Φορολογική επίπτωση

Η ένταση της ενίσχυσης πρέπει να υπολογίζεται μετά τη φορολόγησή της, δηλαδή αφαιρουμένων των φόρων που καταβάλλονται για τη χορήγησή της, και ιδίως του φόρου επί των κερδών. Με τον τρόπο αυτό προκύπτει το καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης, το οποίο αντιπροσωπεύει την ενίσχυση που καρπούται ο δικαιούχος μετά την καταβολή του φόρου αυτού, λαμβάνοντας ως υπόθεση ότι ήδη από το πρώτο έτος το επίπεδο των κερδών της επιχείρησης είναι τέτοιο ώστε να μεγιστοποιεί το φόρο που βαρύνει την επιχορήγηση.

1.2. Αναγωγή στην παρούσα αξία

Υπολογισμοί παρούσας αξίας γίνονται σε διάφορα στάδια κατά τον προσδιορισμό του ΚΙΕ. Πρώτον, σε περίπτωση χρονικής κλιμάκωσης των ενισχύσεων ή/και των επενδυτικών δαπανών, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό χρονοδιάγραμμα των πληρωμών ενισχύσεων και δαπανών. Συνεπώς, οι επενδυτικές δαπάνες και οι πληρωμές ενισχύσεων ανάγονται στην αξία τους στο τέλος του έτους στο οποίο γίνεται η πρώτη απόσβεση. Παρόμοιοι υπολογισμοί χρησιμοποιούνται επίσης για την προεξόφληση των τελικών οφειλών από την αποπληρωμή ενός επιδοτούμενου δανείου, ή των πληρωμών των φόρων που βαρύνουν μια επιχορήγηση.

Ο συντελεστής που χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτό είναι το επιτόκιο αναφοράς/προεξόφλησης που καθορίζει η Εποπτεύουσα Αρχή για κάθε κράτος της ΕΖΕΣ. Εκτός από τη χρήση του ως επιτόκιο προεξόφλησης, χρησιμοποιείται επίσης για τον υπολογισμό της επιδότησης ενός δανείου με μειωμένο επιτόκιο.

1.3. Ειδικές περιπτώσεις

Εκτός από τους ανωτέρω υπολογισμούς φορολογικής επίπτωσης και παρούσας αξίας, ορισμένες μορφές ενίσχυσης απαιτούν ειδική αντιμετώπιση. Έτσι, σε περίπτωση ενίσχυσης για τη μίσθωση κτιρίου, η ενίσχυση μπορεί να υπολογιστεί με βάση την παρούσα αξία των διαφορών μεταξύ του μισθώματος που καταβάλλει η επιχείρηση και ενός θεωρητικού μισθώματος ίσου με το επιτόκιο αναφοράς εφαρμόζόμενο στην αξία του κτιρίου, προσαυξημένου με ένα ποσό που αντιστοιχεί στην απόσβεση του κτιρίου για το σχετικό έτος. Αντίστοιχη μέθοδος χρησιμοποιείται στις ενισχύσεις για τη χρηματοδότηση επενδύσεων με χρηματοδοτική μίσθωση (*).

Σε περίπτωση ενίσχυσης για τη μίσθωση γηπέδου, το θεωρητικό μίσθωμα πρέπει να υπολογιστεί με βάση το επιτόκιο αναφοράς, μειωμένο κατά το ποσοστό πληθωρισμού, εφαρμόζόμενο στην αξία του γηπέδου.

2. Καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης μιας επενδυτικής ενίσχυσης υπό μορφή επιχορήγησης

2.1. Γενικές παρατηρήσεις

Η επενδυτική ενίσχυση που χορηγείται σε μια επιχείρηση υπό μορφή επιχορήγησης σε κεφάλαιο εκφράζεται καταρχήν σε ποσοστό της επένδυσης, το οποίο στην περίπτωση αυτή είναι το ονομαστικό ισοδύναμο επιχορήγησης ή ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης.

Σύμφωνα με την κοινή μέθοδο εκτίμησης των ενισχύσεων, το καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης (ΚΙΕ) μιας επιχορήγησης αντιπροσωπεύει το τμήμα της επιχορήγησης που καρπούται η επιχείρηση μετά την πληρωμή του φόρου επί των κερδών.

Στις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπόκειται αυτή καθαυτή σε φόρο, αλλά αφαιρείται από την αξία των επενδύσεων που αποσβένονται. Αυτό σημαίνει ότι ο επενδυτής αποσβένει κάθε χρόνο ένα μικρότερο ποσό από ό,τι αν δεν είχε λάβει την ενίσχυση. Δεδομένου ότι οι αποσβέσεις εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα, η επιχορήγηση αυξάνει επομένως κάθε χρόνο το ποσό που καταβάλλει η επιχείρηση στο κράτος υπό μορφή φόρου επί των κερδών.

Η φορολογική μεταχείριση της επιχορήγησης που περιγράφεται ανωτέρω, η οποία συνίσταται στην ενσωμάτωσή της στα κέρδη με τον ίδιο ρυθμό όπως και οι αποσβέσεις, είναι η πλέον συνήθης σε όλα στα κράτη της ΕΖΕΣ, αλλά σε ορισμένα καθεστώτα εφαρμόζονται διαφορετικές μέθοδοι.

2.2. Παραδείγματα υπολογισμού

Παράδειγμα 1: η επιχορήγηση δεν φορολογείται

Σε όλα τα κράτη του ΕΟΧ, οι επιχορηγήσεις καταχωρούνται λογιστικά ως έσοδα και φορολογούνται. Σε ορισμένες όπως περιπτώσεις απαλλάσσονται από το φόρο, όπως ορισμένες ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη. Στην περίπτωση αυτή, το ΚΙΕ ισούται με τον ονομαστική επιχορήγηση.

Παράδειγμα 2: η επένδυση αφορά μία μόνο κατηγορία δαπανών και η επιχορήγηση φορολογείται πλήρως στη λήξη της πρώτης διαχειριστικής χρήσης

Αυτό σημαίνει ότι το σύνολο της επιχορήγησης υπόκειται σε φόρο επί των κερδών από το πρώτο έτος. Το καθεστώς αυτό δεν είναι υπερβολικό, ιδίως εάν γίνει δεκτό ότι οι επιχειρήσεις, οι οποίες εμφανίζουν γενικά έλλειμμα στα πρώτα έτη λειτουργίας τους, μπορούν να μεταφέρουν τις ζημιές τους σε περισσότερες διαχειριστικές χρήσεις.

Για να υπολογιστεί το ΚΙΕ αυτής της επιχορήγησης, αρκεί να αφαιρεθεί από αυτήν ο φόρος που την βαρύνει.

Παράδειγμα:

- επένδυση: 100,
- ονομαστική επιχορήγηση: 20,
- συντελεστής φορολόγησης 40,0 %.

Ο φόρος που βαρύνει την επιχορήγηση είναι: $20 \times 40 \% = 8$.

Το ΚΙΕ θα είναι επομένως: $(20 - 8)/100 = 12 \%$.

Παράδειγμα 3: η επένδυση αφορά μία μόνο κατηγορία δαπανών και η επιχορήγηση φορολογείται γραμμικά, σε πέντε έτη

Στην περίπτωση αυτή, η επιχορήγηση φορολογείται σε πέντε έτη, κατά ίσα μέρη. Στη διάρκεια των πέντε ετών, τα κέρδη προσαυξάνονται κάθε χρόνο με το ένα πέμπτο της επιχορήγησης, για να υπολογιστεί το ΚΙΕ αυτής της επιχορήγησης πρέπει να αφαιρεθεί από αυτήν το άθροισμα των προεξοφλημένων ποσών που βαρύνουν κάθε χρόνο το ένα πέμπτο της συνολικής επιχορήγησης, σύμφωνα με το ισχύον φορολογικό καθεστώς.

Παράδειγμα

- επένδυση: 100,
- ονομαστική επιχορήγηση: 20,
- συντελεστής φορολόγησης: 40,0 %
- συντελεστής προεξόφλησης: 8,0 %.

Ο υπολογισμός των φόρων που βαρύνουν κάθε χρόνο την επιχορήγηση, καθώς και τα προεξοφλημένα ποσά τους, εμφανίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

Περίοδοι	Φόρος επί της επιχορήγησης (1)	Συντελεστής προεξόφλησης (2)	Παρούσα αξία (1) × (2)
Τέλος 1ου έτους	$(20/5) \times 40 \%$	1,0	1,600
Τέλος 2ου έτους	$(20/5) \times 40 \%$	$1/(1 + 0,08)^1$	1,481
Τέλος 3ου έτους	$(20/5) \times 40 \%$	$1/(1 + 0,08)^2$	1,372
Τέλος 4ου έτους	$(20/5) \times 40 \%$	$1/(1 + 0,08)^3$	1,270
Τέλος 5ου έτους	$(20/5) \times 40 \%$	$1/(1 + 0,08)^4$	1,176
Σύνολο			6,900

Το σύνολο της τελευταίας στήλης αντιπροσωπεύει το άθροισμα των προεξοφλημένων ποσών των φόρων κάθε έτους. Το άθροισμα αυτό πρέπει να αφαιρεθεί από την ονομαστική επιχορήγηση ώστε να προκύψει το καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης.

Το ΚΙΕ θα είναι επομένως: $(20 - 6,9)/100 = 13,1 \%$.

Παρατήρηση: Η προεξόφληση των φόρων που βαρύνουν την επιχορήγηση γίνεται στο τέλος του πρώτου έτους, με την παραδοχή ότι η επιχείρηση προβαίνει στην πρώτη ετήσια απόσβεση στην ημερομηνία αυτή.

Παράδειγμα 4: η επένδυση αφορά τρεις κατηγορίες δαπανών: γήπεδα, κτίρια και εξοπλισμός, που φορολογούνται με διαφορετικό ρυθμό

Αυτές οι τρεις κατηγορίες δαπανών αποτελούν την ονομαζόμενη πρότυπη βάση υπολογισμού της ενίσχυσης. Οι δαπάνες κατανέμονται στην πρότυπη βάση σύμφωνα με την ακόλουθη κλείδα για όλα τα κράτη της ΕΖΕΣ:

- γήπεδα: 5,
- κτίρια: 45,
- εξοπλισμός: 50.

Οι συντελεστές αυτοί χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό θεωρητικών ισοδυνάμων επιχορήγησης στο πλαίσιο καθεστώτων ενισχύσεων. Σε περιπτώσεις μεμονωμένων ενισχύσεων όμως, χρησιμοποιείται αντίθετα η πραγματική κατανομή των τριών κατηγοριών δαπανών που περιλαμβάνονται στην πρότυπη βάση.

Δεδομένου ότι ο ρυθμός φορολόγησης της επιχορήγησης είναι διαφορετικός για κάθε κατηγορία δαπανών, η επιχορήγηση πρέπει πρώτα να επιμεριστεί στις συνιστώσες της βάσης υπολογισμού, κατ' αναλογία προς τη σημασία τους.

Στη συνέχεια υπολογίζονται οι επιβληθέντες φόροι, χωριστά για κάθε κατηγορία δαπανών (οι υπολογισμοί είναι ανάλογοι με εκείνους του πίνακα του παραδείγματος 3).

Τέλος, οι φόροι αφαιρούνται από την ονομαστική επιχορήγηση ώστε να προκύψει το ΚΙΕ:

ΚΙΕ = ονομαστική επιχορήγηση μείον:

- φόρος επί της επιχορήγησης που διατέθηκε για γήπεδα,
- φόρος επί της επιχορήγησης που διατέθηκε για κτίρια,
- φόρος επί της επιχορήγησης που διατέθηκε για εξοπλισμό.

Παράδειγμα:

— επένδυση: 100,
από την οποία:

- γήπεδο: 3 μη αποσβεστέα,
- κτίρια: 33 σταθερή απόσβεση σε 20 έτη,
- εξοπλισμός: 64 φθίνουσα απόσβεση σε 5 έτη,

ονομαστική επιχορήγηση: 20,
συντελεστής φορολόγησης: 55 %,
συντελεστής προεξόφλησης: 8 %.

Υπολογισμός του φόρου επί της επιχορήγησης που διατέθηκε για γήπεδα

Κατά γενικό κανόνα, τα γήπεδα δεν είναι αποσβεστέα. Εάν υποτεθεί ότι η επιχορήγηση φορολογείται με τον ίδιο ρυθμό όπως και οι αποσβέσεις, η επιχορήγηση που διατέθηκε για το γήπεδο δεν φορολογείται και επομένως δεν αφαιρείται φόρος από την επιχορήγηση αυτή.

Υπολογισμός του φόρου επί της επιχορήγησης που διατέθηκε για κτίρια

Λαμβάνεται ως υπόθεση ότι η επιχορήγηση που διατέθηκε για κτίρια φορολογείται με τον ίδιο ρυθμό όπως και οι αποσβέσεις, δηλαδή σε είκοσι έτη και σε ίσες δόσεις:

- η ονομαστική επιχορήγηση που διατέθηκε για κτίρια είναι: $20 \times 33 \% = 6,6$,
- κάθε έτος, το μέρος της επιχορήγησης που ενσωματώνεται στα κέρδη είναι: $6,6/20 = 0,33$,
- ο φόρος που βαρύνει αυτό το μέρος της επιχορήγησης είναι: $0,33 \times 55 \% = 0,18$.

Επί είκοσι έτη επιβάλλεται κάθε έτος επί των κερδών φόρος 0,18 για την επιχορήγηση που διατέθηκε για κτίρια. Μετά την προεξόφληση αυτής της σειράς πληρωμών φόρων στο τέλος του πρώτου έτους (υπολογισμοί ανάλογοι με εκείνους του πίνακα του παραδείγματος 3), προκύπτει ο συνολικός φόρος που βαρύνει στην περίοδο αυτή την επιχορήγηση που διατέθηκε για κτίρια, δηλαδή 1,925.

Υπολογισμός του φόρου επί της επιχορήγησης που διατέθηκε για εξοπλισμό

Λαμβάνεται ως υπόθεση ότι η επιχορήγηση που διατέθηκε για εξοπλισμό φορολογείται με τον ίδιο ρυθμό όπως και οι αποσβέσεις, δηλαδή με φθίνοντα ρυθμό, σε πέντε έτη και με τους ακόλουθους συντελεστές: 40 %, 24 %, 14,4 %, 10,8 % και 10,8 %.

Αντίθετα με τα κτίρια, οι συντελεστές φορολόγησης είναι διαφορετικοί κάθε χρόνο και επομένως ο υπολογισμός των επιβληθέντων φόρων πρέπει να γίνεται για κάθε έτος χωριστά. Το μέρος της ονομαστικής επιχορήγησης που διατίθεται για εξοπλισμό είναι: $20 \times 64 \% = 12,8$.

Υπολογισμός των επιβληθέντων φόρων:

Περίοδος	Φόρος επί της επιχορήγησης (1)	Συντελεστής προεξόφλησης (2)	Παρούσα αξία (1) × (2)
Τέλος 1ου έτους	$12,8 \times 40 \% \times 55 \%$	1,0	2,816
Τέλος 2ου έτους	$12,8 \times 24 \% \times 55 \%$	$1/(1+0,08)^1$	1,564
Τέλος 3ου έτους	$12,8 \times 14,4 \% \times 55 \%$	$1/(1+0,08)^2$	0,869
Τέλος 4ου έτους	$12,8 \times 10,8 \% \times 55 \%$	$1/(1+0,08)^3$	0,604
Τέλος 5ου έτους	$12,8 \times 10,8 \% \times 55 \%$	$1/(1+0,08)^4$	0,559
Σύνολο			6,412

Υπολογισμός του ΚΙΕ

Ονομαστική επιχορήγηση:	20
μείον:	
— φόρος επί της επιχορήγησης που διατέθηκε για γήπεδα:	0
— φόρος επί της επιχορήγησης που διατέθηκε για κτίρια:	- 1,925
— φόρος επί της επιχορήγησης που διατέθηκε για εξοπλισμό:	- 6,412

$$\text{ΚΙΕ} = 11,6\%$$

Παρατηρήσεις

1. Η φορολόγηση των επιχορηγήσεων, η οποία αναλύσσεται στην κοινή μέθοδο εκτίμησης των ενισχύσεων, εξαρτάται αφενός από τη φορολογική νομοθεσία σχετικού κράτους της ΕΖΕΣ και, αφετέρου, από τις ειδικές ρυθμίσεις που ενδεχομένως προβλέπει το εξεταζόμενο καθεστώς ενισχύσεων.
2. Κατά τον υπολογισμό του ΚΙΕ, πρέπει επομένως να έχουν προσδιοριστεί επακριβώς:
 - α) οι συντελεστές του φόρου επί των κερδών στη σχετική χώρα·
 - β) οι ισχύοντες κανόνες για τις αποσβέσεις, ή η ειδική μέθοδος που προβλέπει το εξεταζόμενο καθεστώς ενισχύσεων για την ενσωμάτωση της επιχορήγησης στα κέρδη.

3. Καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης μιας επενδυτικής ενίσχυσης με τη μορφή δανείου με επιδοτούμενο επιτόκιο

3.1. Γενικές παρατηρήσεις

Η επενδυτική ενίσχυση που χορηγείται σε μια επιχείρηση υπό μορφή επιδοτούμενου δανείου εκφράζεται καταρχήν ως ο αριθμός επιδοτούμενων εκατοστιαίων μονάδων που αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ του επιτοκίου αναφοράς και του επιτοκίου που εφαρμόζει ο πιστωτικός οργανισμός.

Το μόνο αποτέλεσμα αυτής της επιδότησης είναι ότι μειώνει την επιβάρυνση για την εξυπηρέτηση των τόκων, εφόσον η αποπληρωμή του κεφαλαίου γίνεται καθ' υπόθεση με τον ίδιο τρόπο ανεξάρτητα από το εάν το επιτόκιο είναι κανονικό ή μειωμένο.

Το όφελος που καρπούται η επιχείρηση από την αποπληρωμή του δανείου εκφράζεται ως ποσοστό της επένδυσης, όπως για μια επιχορήγηση. Στην περίπτωση αυτή πρόκειται για το ονομαστικό ισοδύναμο επιχορήγησης ή ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης.

Το μέγεθος αυτό δεν είναι το τελικό όφελος που αποκομίζει η επιχείρηση από την επιδότηση επιτοκίου. Πράγματι, εφόσον οι πληρωμές τόκων εκπίπτουν από το φορολογητέο εισόδημα, η επιδότηση μειώνει εν μέρει τη φορολογική ελάφρυνση εφόσον αυξάνει το ποσό του φόρου επί των κερδών που καταβάλλεται στο κράτος.

Έτσι, το καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης (ΚΙΕ) προκύπτει αφαιρώντας από το ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης το φόρο που επιβάλλεται από το κράτος επί της αύξησης του φορολογητέου εισοδήματος λόγω της επιδότησης επιτοκίου.

Όπως και για μια επιχορήγηση, ο υπολογισμός του ΚΙΕ του επιδοτούμενου δανείου γίνεται με βάση τα στοιχεία που προκύπτουν είτε από το καθεστώς ενισχύσεων, είτε από τη φορολογική νομοθεσία της σχετικής χώρας, στα οποία προστίθενται ενδεχομένως άλλα στοιχεία που ορίζονται συμβατικά.

Τα στοιχεία που είναι αναγκαία για τον υπολογισμό του ΚΙΕ μιας επενδυτικής ενίσχυσης με μορφή επιδοτούμενου δανείου είναι τα ακόλουθα:

- διάρκεια του δανείου,
- διάρκεια της περιόδου χάριτος, η οποία είναι η αρχική περίοδος κατά την οποία το δάνειο δεν εξοφλείται, ενώ καταβάλλονται τόκοι επί του συνόλου του κεφαλαίου,
- αριθμός επιδοτούμενων εκατοστιαίων μονάδων επιτοκίου,
- διάρκεια της επιδότησης, η οποία δεν είναι κατ' ανάγκη η διάρκεια του δανείου,
- ποσό του δανείου ως ποσοστό της επένδυσης, η ποσοστό δανειοδοτικής κάλυψης της επένδυσης,
- επιτόκιο αναφοράς/προεξόφλησης,
- φορολογικός συντελεστής.

Πρέπει επίσης να είναι γνωστοί οι όροι αποπληρωμής του δανείου. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το δάνειο εξοφλείται γραμμικά, σε ίσα μέρη κεφαλαίου, ενώ οι τόκοι πληρώνονται επί του ανεξοφλήτου υπολοίπου. Σε ορισμένες περιπτώσεις η εξόφληση γίνεται με σταθερές ετήσιες δόσεις, και αυτό λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του ΚΙΕ.

3.2. Παραδείγματα υπολογισμού

Παράδειγμα 1

1. Παράμετροι

- η διάρκεια του δανείου είναι δέκα έτη, η εξόφληση είναι γραμμική, χωρίς περίοδο χάριτος,
- η επιδότηση είναι τρεις μονάδες σε όλη τη διάρκεια του δανείου,
- το ποσό του δανείου αντιπροσωπεύει το 40 % της επένδυσης,
- το επιτόκιο αναφοράς/προεξόφλησης είναι 8 %,
- ο φορολογικός συντελεστής είναι 35 %.

2. Υπολογισμός του στοιχείου πριμοδότησης ανά επιδοτούμενη μονάδα επιτοκίου

Το στοιχείο πριμοδότησης ανά επιδοτούμενη μονάδα επιτοκίου είναι το ονομαστικό ισοδύναμο επιχορήγησης μιας επιδότησης μιας εκατοστιαίας μονάδας επιτοκίου για ένα δάνειο που καλύπτει το 100 % της επένδυσης, λαμβανομένων υπόψη των άλλων παραμέτρων της ενίσχυσης. Υπολογίζεται ως εξής:

Τέλος έτους αριθ.	Δάνειο: ανεξοφλήτο ποσό (1)	Επιδότηση 1 μονάδας επιτοκίου (2)	Τελικό όφελος (1) + (2)	Συντελεστής προεξόφλησης (3)	Παρούσα αξία (1) (1) × (2) × (3)
1	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^1$	0,926
2	90	1 %	0,9	$1/(1 + 0,08)^2$	0,772
3	80	1 %	0,8	$1/(1 + 0,08)^3$	0,635
4	70	1 %	0,7	$1/(1 + 0,08)^4$	0,515
5	60	1 %	0,6	$1/(1 + 0,08)^5$	0,408
6	50	1 %	0,5	$1/(1 + 0,08)^6$	0,315

Τέλος έτους αριθ.	Δάνειο: ανεξόφλητο ποσό (1)	Επιδότηση 1 μονάδας επιτοκίου (2)	Τελικό όφελος (1) + (2)	Συντελεστής προεξόφλησης (3)	Παρούσα αξία (1) (1) × (2) × (3)
7	40	1 %	0,4	$1/(1 + 0,08)^7$	0,233
8	30	1 %	0,3	$1/(1 + 0,08)^8$	0,162
9	20	1 %	0,2	$1/(1 + 0,08)^9$	0,100
10	10	1 %	0,1	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0,046
				Πριμοδότηση ανά μονάδα:	4,112

(1) Η αναγωγή στην παρούσα αξία γίνεται στην αρχή του πρώτου έτους.

3. Υπολογισμός του καθαρού ισοδύναμου επιχορήγησης

Το καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας το στοιχείο πριμοδότησης ανά επιδοτούμενη μονάδα επιτοκίου με τις παραμέτρους της ενίσχυσης [επιδότηση τριών μονάδων επιτοκίου, ποσοστό δανειοδοτικής κάλυψης 40 %, μέρος της επιχορήγησης που δεν φορολογείται (1 - 35 %)]:

$$KIE = 4,112 \times 3 \times 40 \% \times (1 - 35\%) = 3,21 \%$$

Παράδειγμα 2

1. Παράμετροι

Ίδιες παράμετροι όπως και στο παράδειγμα 1, αλλά με περίοδο χάριτος δύο ετών. Αυτό σημαίνει ότι στα δύο πρώτα έτη το κεφάλαιο δεν αποπληρώνεται. Το δάνειο, διάρκειας δέκα ετών, θα εξοφληθεί σε οκτώ ίσα μέρη, από το τρίτο έτος έως το δέκατο έτος. Στη διάρκεια των δέκα αυτών ετών, οι τόκοι πληρώνονται επί του ανεξόφλητου υπολοίπου.

2. Υπολογισμός του στοιχείου πριμοδότησης ανά επιδοτούμενη μονάδα επιτοκίου

Τέλος έτους αριθ.	Δάνειο: Ανεξόφλητο ποσό (1)	Επιδότηση 1 μονάδας επιτοκίου (2)	Τελικό όφελος (1) × (2)	Συντελεστής προεξόφλησης (3)	Παρούσα αξία (1) (1) × (2) × (3)
1	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^1$	0,926
2	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^2$	0,857
3	100	1 %	1	$1/(1 + 0,08)^3$	0,794
4	87,5	1 %	0,875	$1/(1 + 0,08)^4$	0,643
5	75,0	1 %	0,750	$1/(1 + 0,08)^5$	0,510
6	62,5	1 %	0,625	$1/(1 + 0,08)^6$	0,394
7	50	1 %	0,500	$1/(1 + 0,08)^7$	0,292
8	37,5	1 %	0,375	$1/(1 + 0,08)^8$	0,203
9	25,0	1 %	0,250	$1/(1 + 0,08)^9$	0,125
10	12,5	1 %	0,125	$1/(1 + 0,08)^{10}$	0,058
				Πριμοδότηση ανά μονάδα:	4,802

(1) Η αναγωγή στην παρούσα αξία γίνεται στην αρχή του πρώτου έτους.

3. Υπολογισμός του καθαρού ισοδύναμου επιχορήγησης

Όπως στο παράδειγμα 1, το στοιχείο πριμοδότησης ανά επιδοτούμενη μονάδα επιτοκίου πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των επιδοτούμενων μονάδων επιτοκίου, με το ποσοστό δανειοδοτικής κάλυψης και με το συμπληρωματικό ως προς το 1 του συντελεστή φορολόγησης:

$$\text{KIE} = 4,802 \times 3 \times 40 \% \times (1 - 35 \%) = 3,75 \%$$

Παρατήρηση: Διαπιστώνεται ότι, με σταθερούς τους άλλους παράγοντες, η εισαγωγή μιας περιόδου χάριτος έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του ΚΙΕ. Πράγματι, η περίοδος χάριτος αυξάνει κάθε χρόνο το ανεξόφλητο υπόλοιπο και επομένως το όφελος από την επιδότηση και, κατά συνέπεια, το στοιχείο πριμοδότησης ανά μονάδα.

Παράδειγμα 3

1. Παράμετροι

Ίδιες παράμετροι όπως στο παράδειγμα 2, αλλά η αποπληρωμή του δανείου γίνεται με σταθερές ετήσιες δόσεις.

Στην περίπτωση αυτή, η μέθοδος υπολογισμού είναι εντελώς διαφορετική από εκείνη που χρησιμοποιήθηκε στα δύο προηγούμενα παραδείγματα: πρέπει να υπολογιστούν οι “κανονικές” ετήσιες δόσεις, δηλαδή χωρίς την επιδότηση επιτοκίου, και οι “επιδοτούμενες” ετήσιες δόσεις, να υπολογιστεί στη συνέχεια η διαφορά μεταξύ των δύο αυτών σειρών για κάθε έτος και, τέλος να γίνει αναγωγή στην παρούσα αξία των διαφορών αυτών, ώστε να προκύψει το ισοδύναμο επιχορήγησης.

2. Υπολογισμός του ισοδύναμου επιχορήγησης

Οι σταθερές ετήσιες δόσεις, εκφρασμένες σε ποσοστό του δανείου, υπολογίζονται με τον ακόλουθο τύπο:

$$A = i / (1 - r^n)$$

$$\text{με } r = 1 / (1 + i)$$

όπου i και n είναι αντίστοιχα το επιτόκιο και ο αριθμός των ετών για τα οποία έχει υπολογιστεί η ετήσια δόση. Οι κατωτέρω υπολογισμοί αφορούν δάνειο ποσού 100:

Έτος	Κανονικές ετήσιες δόσεις	Επιδοτούμενες ετήσιες δόσεις	Τελικό όφελος (3)	Συντελεστής προεξόφλησης	Παρούσα αξία ⁽¹⁾ (3) × (4)
1	8	5	3	$1 / (1 + 0,08)^1$	2,778
2	8	5	3	$1 / (1 + 0,08)^2$	2,572
3	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^3$	1,532
4	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^4$	1,418
5	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^5$	1,313
6	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^6$	1,216
7	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^7$	1,126
8	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^8$	1,042
9	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^9$	0,965
10	17,401	15,472	1,929	$1 / (1 + 0,08)^{10}$	0,894
				Ισοδύναμο επιχορήγησης:	14,85 %

⁽¹⁾ Η αναγωγή στην παρούσα αξία γίνεται στην αρχή του πρώτου έτους.

3. Υπολογισμός του καθαρού ισοδύναμου επιχορήγησης

Το καθαρό ισοδύναμο επιχορήγησης προκύπτει πολλαπλασιάζοντας το ισοδύναμο επιχορήγησης με το ποσοστό δανειοδοτικής κάλυψης και αφαιρώντας στη συνέχεια το μέρος που αντιστοιχεί στον επιβληθέντα φόρο:

$$\text{KIE} = 14,85 \times 40 \% \times (1 - 35 \%) = 3,86 \%$$

Παρατήρηση: Χωρίς περίοδο χάριτος, το KIE που υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο είναι 3,41 %.

3.3. Τύποι υπολογισμού του KIE ενός επιδοτούμενου επιτόκιου

Οι μέθοδοι που αναπτύσσονται ανωτέρω, οι οποίες μπορούν εύκολα να μεταφερθούν σε λογιστικό φύλλο, επιτρέπουν τον υπολογισμό του KIE ενός δανείου με μειωμένο επιτόκιο σε συνάρτηση με τις ιδιαιτερότητες κάθε περίπτωσης. Στις συνήθεις περιπτώσεις, το KIE μπορεί να υπολογιστεί άμεσα με τη βοήθεια των κατωτέρω τύπων.

1. Επεξηγήσεις

- i είναι το επιτόκιο αναφοράς, ανά περίοδο εξόφλησης, και $r = 1/(1+i)$
- i' είναι το επιδοτούμενο επιτόκιο, ανά περίοδο προεξόφλησης, και $r' = 1/(1+i')$
- P είναι η διάρκεια (σε αριθμό περιόδων εξόφλησης) του δανείου
- Q είναι το ποσοστό δανειοδοτικής κάλυψης της επένδυσης
- T είναι ο συντελεστής φορολόγησης
- F είναι η διάρκεια, σε αριθμό περιόδων εξόφλησης, μιας ενδεχόμενης περιόδου χάριτος. Στη διάρκεια της περιόδου χάριτος καταβάλλονται μόνο οι τόκοι του δανείου, με το επιδοτούμενο επιτόκιο $F = 0$ εάν δεν υπάρχει περίοδος χάριτος).

2. Γραμμική εξόφληση

$$\text{KIE} = (1 - T) Q (1 - \frac{i'}{i}) (1 + \frac{r^P - r^F}{i \times (P - F)})$$

3. Εξόφληση με σταθερές ετήσιες δόσεις

$$\text{KIE} = (1 - T) Q \left[1 - \left(\frac{i'}{i} \right) \times \left(1 - r^F + \frac{r^F - r^P}{1 - r^{P-F}} \right) \right]$$

(¹) Το παράρτημα X αντιστοιχεί στο παράρτημα I της ανακοίνωσης της Επιτροπής “Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα” (ΕΕ C 74 της 10. 3. 1998).

(²) Οι φορολογικές ενισχύσεις μπορούν να θεωρηθούν επενδυτικές ενισχύσεις όταν υπολογίζονται επί επενδυμένων ποσών. Επιπλέον, κάθε φορολογική ενίσχυση μπορεί να καταταγεί στην κατηγορία αυτή εάν καταβάλλεται μέχρις ενός ανώτατου ορίου που εκφράζεται σε ποσοστό της επένδυσης. Όταν η χορήγηση φορολογικής ενίσχυσης κατανέμεται σε πολλά έτη, το υπόλοιπο στο τέλος δεδομένου έτους μπορεί να μεταφέρεται στο επόμενο έτος και να προσαυξάνεται με βάση το επιτόκιο αναφοράς.

(³) Αυτό το σύστημα επανυπολογισμού της έντασης των ενισχύσεων δεν εφαρμόζεται στις επενδύσεις σε άυλα στοιχεία που αναφέρονται στο τμήμα 25.4 παράγραφοι 10 – 12.

(⁴) Πρέπει να σημειωθεί ότι οι δαπάνες για αγορά γηπέδου ή κτιρίου από την επιχείρηση που τα χρησιμοποιεί μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες εάν αποδεικνύεται η αναγκαιότητα της επένδυσης.»

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙ

**ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 61 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3
ΣΤΟΙΧΕΙΟ γ) ΒΑΣΕΙ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑΣ****Προϋποθέσεις**

- Οι ενισχύσεις αποσκοπούν μόνο στην αντιστάθμιση πρόσθετων δαπανών για μεταφορές. Το οικείο κράτος της ΕΖΕΣ πρέπει να δικαιολογήσει με αντικειμενικά κριτήρια την ανάγκη αντιστάθμισης. Οι ενισχύσεις δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να οδηγούν σε υπεραντιστάθμιση των εν λόγω δαπανών. Για το σκοπό αυτό, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ενδεχόμενη σάρωση άλλων ενισχύσεων για μεταφορές.
- Οι ενισχύσεις θα αφορούν αποκλειστικά τις πρόσθετες δαπάνες για μεταφορές στο εσωτερικό των εθνικών συνόρων της οικείας χώρας. Οι ενισχύσεις δεν μπορούν σε καμιά περίπτωση να συνιστούν εξαγωγικές ενισχύσεις.
- Οι ενισχύσεις πρέπει να μπορούν να ποσοτικοποιούνται αντικειμενικά εκ των προτέρων, βάσει ενός συντελεστή “ένισχυσης ανά χιλιόμετρο” ή ενός συντελεστή “ένισχυσης ανά χιλιόμετρο” και “ένισχυση ανά μονάδα βάρους”, και πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ετήσιας έκθεσης που θα καταρτίζεται ιδίως βάσει των προαναφερθέντων συντελεστών.
- Η εκτίμηση των πρόσθετων δαπανών για μεταφορές πρέπει να λαμβάνει ως βάση το οικονομικότερο μεταφορικό μέσο και τη συντομότερη διαδρομή μεταξύ του τόπου παραγωγής ή μεταποίησης και των σημείων εμπορίας.
- Οι ενισχύσεις θα χορηγούνται μόνο σε επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες σε ζώνες επιλέξιμες για τη χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων βάσει του νέου κριτηρίου δημογραφικής πυκνότητας. Οι ζώνες αυτές αποτελούνται κυρίως από γεωγραφικές περιοχές επιπέδου NUTS ⁽¹⁾ III με πυκνότητα πληθυσμού χαμηλότερη των 12,5 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Επιτρέπεται ωστόσο κάποια ευελιξία στην επιλογή των ζωνών, με τους ακόλουθους περιορισμούς:
 - η ευελιξία στην επιλογή των ζωνών δεν πρέπει να οδηγεί σε αύξηση του πληθυσμού που καλύπτεται από τις ενισχύσεις στις μεταφορές,
 - τα τμήματα NUTS III για τα οποία γίνεται χρήση της ευελιξίας πρέπει να παρουσιάζουν πληθυσμιακή πυκνότητα χαμηλότερη των 12,5 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο,
 - πρέπει να συνορεύουν με περιοχές NUTS III που πληρούν το κριτήριο της χαμηλής δημογραφικής πυκνότητας,
 - ο πληθυσμός τους πρέπει να παραμένει χαμηλός σε σχέση με τη συνολική κάλυψη των ενισχύσεων στις μεταφορές.
- Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για τη μεταφορά ή διακίνηση προϊόντων επιχειρήσεων που δεν έχουν δυνατότητα εγκατάστασης σε εναλλακτική τοποθεσία (προϊόντα εξορυκτικών βιομηχανιών, υδροηλεκτρικοί σταθμοί κ.λπ.)
- Οι ενισχύσεις στις μεταφορές που χορηγούνται σε επιχειρήσεις τομέων οι οποίοι θεωρούνται ευαίσθητοι από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ (αυτοκινητοβιομηχανία, συνθετικές ίνες, ναυπηγικές εργασίες και χαλυβουργία) πρέπει πάντα να κοινοποιούνται εκ των προτέρων και να είναι σύμφωνες με τις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις στον οικείο τομέα.

(¹) Ονοματολογία των στατιστικών γεωγραφικών μονάδων στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες».

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ

ΜΕΘΟΔΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΟΡΙΩΝ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΠΟΥ ΚΑΛΥΠΤΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΕΚΚΛΙΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 61 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 ΣΤΟΙΧΕΙΟ γ)

1. Κατά την εφαρμογή του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ), η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ βασίζει τις αποφάσεις της σε μια μέθοδο που λαμβάνει υπόψη τις γεωγραφικές αποκλίσεις σε εθνικό επίπεδο και στο επίπεδο του ΕΟΧ (βλέπε τμήμα Ι). Το αποτέλεσμα που προκύπτει με τον τρόπο αυτό προσαρμόζεται στη συνέχεια προκειμένου να ληφθούν υπόψη ορισμένες άλλες πλευρές (βλέπε τμήμα ΙΙ).

ΤΜΗΜΑ Ι

2. Η γεωγραφική μονάδα που χρησιμοποιείται είναι εκείνη του επιπέδου NUTS ΙΙΙ ή, εάν απαιτείται διαφορετική αντιμετώπιση, άλλη ομοιογενής γεωγραφική μονάδα. Για κάθε περιοχή NUTS ΙΙΙ υπολογίζονται, σε μέσους όρους τριετών περιόδων, οι δείκτες του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ και της ανεργίας, οριζόμενοι σε σχέση με τον εθνικό μέσο όρο.
3. Η κοινωνικοοικονομική κατάσταση μιας περιοχής λαμβάνεται υπόψη σε σχέση με ορισμένα κατώτατα όρια. Τα όρια αυτά υπολογίζονται για τους δείκτες του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ και της ανεργίας, για κάθε ενδιαφερόμενο κράτος της ΕΖΕΣ.
4. Τα κατώτατα όρια υπολογίζονται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο καθορίζεται σε ενιαία βάση ένα κατώτατο όριο για όλα τα κράτη της ΕΖΕΣ, ίσο με το 85 για το κατά κεφαλή ΑΕΠ και με 115 για το ποσοστό ανεργίας.
5. Στο δεύτερο στάδιο, τα βασικά αυτά κατώτατα όρια προσαρμόζονται προκειμένου να ληφθεί υπόψη η σχετική κατάσταση σε καθένα από τα κράτη της ΕΖΕΣ σε σύγκριση με το μέσο όρο για τον ΕΟΧ. Για το σκοπό αυτό εφαρμόζεται ο ακόλουθος τύπος:

$$\text{Κατώτατο όριο} = \frac{1}{2} \times \left(\text{Βασικό κατ. όριο} + \frac{\text{Βασικό κατ. όριο} \times 100}{\text{Δείκτης ΕΕΕ}} \right)$$

Ο δείκτης ΕΟΧ εκφράζει τη θέση των διάφορων κρατών της ΕΖΕΣ όσον αφορά την ανεργία ή το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ ως ποσοστό του αντίστοιχου μέσου όρου στον ΕΟΧ. Ο δείκτης ΕΟΧ υπολογίζεται ως μέσος όρος της ίδιας τριετούς περιόδου που χρησιμοποιείται και για τους περιφερειακούς δείκτες.

6. Έτσι, όσο πιο ευνοϊκή είναι η κατάσταση ενός κράτους της ΕΖΕΣ ως προς την ανεργία ή το βιοτικό επίπεδο, τόσο πιο επιλεκτικά είναι τα κατώτατα όρια που χρησιμοποιούνται για την κατανομή του ανώτατου ορίου κάλυψης βάσει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και αντίστροφα.
7. Ωστόσο, για να αποφευχθεί μια υπερβολικά αυστηρή εφαρμογή του κριτηρίου της ανεργίας, το αντίστοιχο ανώτατο όριο καθορίζεται σε 150. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η χορήγηση περιφερειακών ενισχύσεων στο εσωτερικό των κρατών της ΕΖΕΣ που παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις όσον αφορά την ανεργία σε εσωτερικό επίπεδο, αλλά όχι τόσο δυσμενή κατάσταση σε επίπεδο ΕΟΧ. Δεδομένου ότι για το κατώτατο όριο του κατά κεφαλή ΑΕΠ σε ΜΑΔ οι διαφορές μεταξύ κρατών της ΕΖΕΣ είναι μικρές, δεν θεωρήθηκε αναγκαίο να καθοριστεί ένα ελάχιστο επίπεδο.
8. Οι περιφερειακοί δείκτες συγκρίνονται στη συνέχεια με τα προαναφερθέντα κατώτατα όρια, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν η σχετική περιοχή εμφανίζει επαρκή περιφερειακή απόκλιση για να ληφθεί υπόψη στον υπολογισμό της κατανομής των εθνικών ανώτατων ορίων πληθυσμού. Προστίθεται για κάθε κράτος της ΕΖΕΣ ο πληθυσμός όλων των περιοχών που δεν είναι επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις βάσει της παρέκκλισης του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) αλλά εμφανίζουν επαρκείς περιφερειακές αποκλίσεις σε σύγκριση με τουλάχιστον ένα από τα προαναφερθέντα ανώτατα όρια.
9. Το ανώτατο όριο του πληθυσμού που μπορεί να ληφθεί υπόψη για κάθε κράτος της ΕΖΕΣ βάσει της παρέκκλισης του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τους ανωτέρω αναφερόμενους συνολικούς πληθυσμούς των κρατών της ΕΖΕΣ με το λόγο μεταξύ του ανώτατου ορίου του πληθυσμού των κοινοτικών περιοχών του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο γ) και του συνολικού κοινοτικού πληθυσμού των περιοχών με επαρκή περιφερειακή απόκλιση.

ΤΜΗΜΑ II

10. Τα αποτελέσματα του τμήματος I διορθώνονται, εφόσον είναι αναγκαίο προκειμένου:
- να εξασφαλιστεί ότι για κάθε κράτος της ΕΖΕΣ ο ενισχυόμενος πληθυσμός βάσει της παρέκκλισης του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο γ) αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 15 % και δεν υπερβαίνει το 50 % του πληθυσμού του που δεν καλύπτεται από την παρέκκλιση του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α),
 - να επιτευχθεί σε κάθε κράτος της ΕΖΕΣ ένα επαρκές επίπεδο ώστε να περιλαμβάνονται όλες οι περιοχές που παύουν να υπάγονται στην παρέκκλιση του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο α) και οι ζώνες χαμηλής γεωγραφικής πυκνότητας,
 - να περιοριστεί η μείωση της συνολικής κάλυψης (βάσει των δύο παρεκκλίσεων του άρθρου 61 παράγραφος 3) στο 25 % της προηγούμενης κάλυψης.
11. Εάν οι διορθώσεις αυτές συνεπάγονται ότι το μερίδιο του συνολικού πληθυσμού των ενισχυόμενων περιοχών βάσει των παρεκκλίσεων του άρθρου 61 παράγραφος 3 υπερβαίνει το ανώτατο όριο που καλύπτεται στην ΕΚ βάσει των παρεκκλίσεων του άρθρου 92 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, τα ανώτατα όρια των κρατών της ΕΖΕΣ θα μειώνονται ώστε να επιτυγχάνεται η ίδια συνολική πληθυσμιακή κάλυψη όπως στην ΕΚ.»
-

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ⁽¹⁾**Τροποποιήσεις στο τμήμα 13.4 και σε ορισμένες υποσημειώσεις**

- α) Η υποσημείωση 4 στο τμήμα 6.2.3 ⁽²⁾ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
«Βλέπε μέρος VII των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών».
- β) Η υποσημείωση 1 στο τμήμα 10.3.1 ⁽³⁾ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
«Σε εξαιρετικές περιπτώσεις επιτρέπεται η χορήγηση ενισχύσεων λειτουργίας σε περιοχές επιλέξιμες για περιφερειακές ενισχύσεις βάσει του άρθρου 61 παράγραφος 3 στοιχείο α) και γ). Βλέπε μέρος VI των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών».
- γ) Η υποσημείωση 1 στο τμήμα 10.3.2.1 ⁽⁴⁾ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
«Σύμφωνα με το μέρος VI των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών».
- δ) Η υποσημείωση 2 στο τμήμα 10.3.2.1 ⁽⁵⁾ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
«Βλέπε μέρος VI των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών».
- ε) Στο τμήμα 13.4, το κείμενο των ειδικών κανόνων ⁽⁶⁾ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
1. «Οι κανόνες σώρευσης δεν επηρεάζουν την τήρηση των κανόνων για τις περιφερειακές ενισχύσεις και των υποχρεώσεων των κρατών της ΕΖΕΣ όσον αφορά την κοινοποίηση μεμονωμένων ενισχύσεων βάσει των σημερινών ή των μελλοντικών διατάξεων που καθορίζει η Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ σε αποφάσεις σχετικά με περιφερειακά ή τομεακά καθεστώτα ενισχύσεων.»
- στ) Η υποσημείωση 1 στο τμήμα 18.4. παράγραφος 4 ⁽⁷⁾ αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:
«Βλέπε μέρος VI των παρουσών κατευθυντήριων γραμμών».

Βρυξέλλες, 4 Νοεμβρίου 1998.

Για την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ

Ο Πρόεδρος

Knut ALMESTAD

⁽¹⁾ Θεπίστηκαν και εκδόθηκαν από την Εποπτεύουσα Αρχή της ΕΖΕΣ στις 19 Ιανουαρίου 1994 και δημοσιεύθηκε στην ΕΕ L 231 της 3.9.1994.

⁽²⁾ Τροποποιήθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 1995 (ΕΕ L 124 της 23.5.1996, σ. 41).

⁽³⁾ Τροποποιήθηκε στις 11 Σεπτεμβρίου 1996 (ΕΕ L 42 της 13.2.1997, σ. 33).

⁽⁴⁾ Τροποποιήθηκε στις 11 Σεπτεμβρίου 1996 (ΕΕ L 42 της 13.2.1997, σ. 33).

⁽⁵⁾ Τροποποιήθηκε στις 11 Σεπτεμβρίου 1996 (ΕΕ L 42 της 13.2.1997, σ. 33).

⁽⁶⁾ ΕΕ L 231 της 3.9.1994.

⁽⁷⁾ Τροποποιήθηκε στις 6 Δεκεμβρίου 1995 (ΕΕ L 124 της 23.5.1996, σ. 41).